

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **pedagogika**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uczelnia Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi

Data przeprowadzenia wizytacji: **10-11.10.2025 r.**

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	30
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	38
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	43
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	46
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	48
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	51
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	53

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Sławomir Przybyliński, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Arkadiusz Urbanek, ekspert PKA
2. dr hab. Agnieszka Barczykowska, ekspert PKA
3. dr Przemysław Foligowski, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Zuzanna Bastek, ekspert PKA ds. studenckich
5. Natalia Nyt, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku pedagogika prowadzonym w Uczelni Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi (dalej również: UNS) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2025/2026. Wizytacja przeprowadzona została w formie stacjonarnej.

PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku. Poprzednia ocena programowa odbyła się w roku akademickim 2018/2019 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (uchwała nr 835/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie oceny programowej na kierunku pedagogika w Uczelni Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą stacjonarnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku. Ponadto przeprowadzono hospicje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz jego członkowie poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	pedagogika	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	pedagogika (100%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	3 semestry lub 4 semestry / 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	3 miesiące / 600 h / 24 ECTS	
Moduł kierunkowy (tzw. specjalność) / moduły kierunkowe realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych (prowadzona), – pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i praca z rodziną (prowadzona), – resocjalizacja i socjoterapia, – pedagogika zdrowia z psychodietetyką, – interwencja kryzysowa i wsparcie psychospołeczne, – edukacja dorosłych z tutoringiem, – edukacja cyfrowa i komunikacja społeczna 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	32
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	-	1145 h / 1300 h (w zależności od specjalności)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	25 ECTS / 30 ECTS (w zależności od specjalności)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	93 ECTS / 113 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

		(w zależności od specjalności)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	58 ECTS / 78 ECTS (w zależności od specjalności)
Łączna liczba punktów ECTS i godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	-	1200 h / 240 ECTS 1295 h / 285 ECTS (w zależności od specjalności)

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione częściowo

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika opiera się na założeniu aplikacyjnego charakteru studiów w ramach profilu praktycznego, łączącego wiedzę teoretyczną z przygotowaniem do jej wykorzystania w rzeczywistych sytuacjach zawodowych. Program studiów umożliwia studentom zdobycie umiejętności praktycznych, wspartych wiedzą z zakresu nauk o wychowaniu, dydaktyki, opieki i wspierania rozwoju człowieka. Kształcenie ma na celu przygotowanie absolwentów do realizacji zadań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i wspierających w instytucjach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych oraz innych placówkach działających w obszarze szeroko rozumianej edukacji i pomocy społecznej. W koncepcji kształcenia Uczelnia podkreśla rozwijanie „pogłębionych kompetencji teoretycznych, diagnostycznych, projektowych i wdrożeniowych”, które mają umożliwić absolwentom realizację zadań zawodowych na zaawansowanym poziomie, przy zachowaniu wysokich standardów etycznych. Celem jest ukształtowanie refleksyjnego praktyka – specjalisty o interdyscyplinarnej wiedzy, przygotowanego do podejmowania działań diagnostycznych, projektowych i badawczych, gotowego do rozwiązywania problemów oraz współpracy z szerokim spektrum klientów.

Cechą wyróżniającą koncepcję kształcenia Uczelni Nauk Społecznych (dalej: UNS) jest jej modułowy charakter, zapewniający elastyczne kształtowanie ścieżki edukacyjnej, a następnie kariery zawodowej.

Koncepcja i cele kształcenia pozostają w zgodności ze strategią Uczelni oraz korespondują z przyjętą polityką jakości kształcenia. Spójność ta jest widoczna w ramach pierwszego celu strategicznego, dotyczącego doskonalenia procesu dydaktycznego, tak aby w jak największym stopniu odpowiadał on na potrzeby interesariuszy zewnętrznych, w tym rynku pracy, zapewniając im jednocześnie możliwość realnego wpływu na działalność Uczelni w tym zakresie. W ramach drugiego celu strategicznego, odnoszącego się do rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, Uczelnia dba o właściwy dobór kadry prowadzącej zajęcia oraz tworzy warunki sprzyjające samorozwojowi, co przekłada się na wysoką jakość kształcenia. Przyjęta przez Uczelnię koncepcja oraz cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie pedagogika, do której kierunek jest przyporządkowany.

Uczelnia nie uwzględniła wprost w koncepcji kształcenia kwestii postępu w obszarach działalności zawodowej pedagogów. Na podstawie informacji uzyskanych od interesariuszy zewnętrznych,

nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia należy jednak przyjąć, że postęp ten znajduje odzwierciedlenie w systematycznej aktualizacji programu studiów, dokonywanej w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby edukacyjne i społeczne oraz wymagania rynku pracy. Wprowadzane modyfikacje dotyczą m.in. wzmacniania komponentu kompetencji społecznych i zawodowych przyszłych pedagogów oraz włączania nowoczesnych metod pracy dydaktycznej. Zaleca się zatem uwypuklenie w koncepcji kształcenia postępu w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku.

W roku akademickim 2025/2026 kształcenie na kierunku pedagogika realizowane jest w ramach dwóch specjalności: *organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych* oraz *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i praca z rodziną*. Te, jak również pozostałe specjalności oferowane na kierunku pedagogika (*resocjalizacja i socjoterapia, pedagogika zdrowia z psychodietetyką, interwencja kryzysowa i wsparcie psychospołeczne, edukacja dorosłych z tutoringiem* oraz *edukacja cyfrowa i komunikacja społeczna*), znajdują uzasadnienie w analizach rynku pracy, diagnozie aktualnych wyzwań społecznych oraz we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Specjalności te odpowiadają na zapotrzebowanie na specjalistów przygotowanych do podejmowania wyzwań zawodowych w obszarze pomocy społecznej, opieki i wychowania, doradztwa zawodowego, edukacji cyfrowej, edukacji dorosłych oraz terapii i interwencji kryzysowej. Potrzeba ta znajduje potwierdzenie m.in. w wynikach Barometru Zawodów. Programy specjalności zostały opracowane w ścisłej współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, którzy – poza zaangażowaniem w proces dydaktyczny – uczestniczą także w procesie ewaluacji i doskonalenia koncepcji kształcenia oraz wynikających z niej celów. Współpracę w tym zakresie reguluje procedura nr 3 WSZJK UNS – Ewaluacja programu kształcenia. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych są również członkami Konwentu oraz Rady programowej kierunku.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w pełni w dyscyplinie pedagogika (100%), co jest w pełni uzasadnione.

Uczelnia Nauk Społecznych przyjęła zestaw 47 efektów uczenia się, spośród których 18 odnosi się do wiedzy, 21 do umiejętności, a 8 do kompetencji społecznych, osiąganych przez absolwentów. Taki układ kierunkowych efektów uczenia się jest zgodny z koncepcją kształcenia, która akcentuje rozwijanie umiejętności praktycznych, przy jednoczesnym kontekstowym wykorzystaniu wiedzy teoretycznej. Zasada ta nie jest jednak w pełni zachowana w odniesieniu do efektów uczenia się zamieszczonych w sylabusach poszczególnych zajęć, gdzie dominują efekty odnoszące się do wiedzy, a nie do jej praktycznego zastosowania.

Efekty uczenia się nie zawsze są sformułowane w sposób w pełni zrozumiały i umożliwiający stworzenie spójnego systemu ich weryfikacji. Pierwszym problemem, widocznym już na poziomie kierunkowych efektów uczenia się, jest redundancja. Analiza przyjętych efektów wskazuje, że część z nich odnosi się do zbliżonych zakresów treściowych. Przykładem są efekty:

- K_W02 („Ma pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin pedagogicznych, przedmiotu ich badań i ich związków z obszarem praktyki edukacyjnej”);
- K_W10 („Zna w pogłębionym stopniu subdyscypliny i specjalności pedagogiki, obejmujące terminologię, teorię i metodykę zorientowane na zastosowania praktyczne”);

Podobną powtarzalność można zauważyć w grupie efektów dotyczących umiejętności:

- K_U03 („Potrafi sprawnie posługiwać się wiedzą teoretyczną w celu diagnozowania i poznawania uczestników wybranych działań praktycznych...”);
- K_U04 („Potrafi na podstawie pogłębionej wiedzy teoretycznej diagnozować, analizować i oceniać motywy i wzory zachowań uczestników...”);
- K_U05 („Potrafi samodzielnie, w oparciu o wybraną wiedzę teoretyczną, diagnozować i prognozować sytuacje oraz dobierać strategie realizacji działań praktycznych...”).

W zestawie znajdują się również efekty o zbyt ogólnym, generycznym charakterze, np.:

- K_U15 („Potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie oraz opierać je na rozbudowanej argumentacji...”);
- K_U18 („Potrafi samodzielnie wybrać i zastosować sposób postępowania, dobrać środki, metody i formy pracy w celu efektywnego wykonania zadań zawodowych”).

Powtarzalność efektów występuje również na poziomie efektów uczenia się dla zajęć.

W związku z tym, że w sylabusach efekty kierunkowe występują w postaci skróconej, rekomenduje się przywoływanie ich w pełnym brzmieniu.

Druga kwestia dotyczy nieprecyzyjności i niemierzalności sformułowanych przez Uczelnię kierunkowych efektów uczenia się, szczególnie w odniesieniu do umiejętności. Przykładem są efekty K_U12 („Potrafi dobrać i krytycznie analizować skuteczność i przydatność planowanych działań pedagogicznych w określonych obszarach praktycznych”) oraz K_U15 („Posiada pogłębione umiejętności dostrzegania, obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych”). Zaleca się dokonanie przeglądu kierunkowych efektów uczenia się oraz ich ponowne sformułowanie z wykorzystaniem czasowników operacyjnych, tak aby umożliwiały jednoznaczne określenie poziomu osiągnięcia danego efektu, ułatwiały jego weryfikację oraz pozwalały na właściwe przypisanie metod oceny i form sprawdzania nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Trzecim problemem jest niejasne powiązanie kierunkowych efektów uczenia się z efektami sformułowanymi dla poszczególnych zajęć oraz powielanie ich brzmienia. Przykładowo, w sylabusie zajęć *warsztat pracy i awans zawodowy pedagoga* efekt K_W02 („Ma pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin pedagogicznych...”) powiązано z efektem „Student charakteryzuje wybrane subdyscypliny pedagogiczne i ich znaczenie dla doskonalenia warsztatu pracy”, co nie znajduje odzwierciedlenia w celach, treściach ani sposobach weryfikacji efektów. Podobny problem występuje w sylabusie zajęć *wybrane zagadnienia psychologii klinicznej i profilaktyki*, gdzie efekt K_W01 („Ma pogłębioną wiedzę o charakterze i miejscu pedagogiki w systemie nauk społecznych i humanistycznych”) powiązано z efektem „Student wyjaśnia znaczenie psychologii klinicznej w kontekście nauk społecznych i humanistycznych oraz jej związek z pedagogiką”. W związku z powyższym zaleca się uporządkowanie katalogu kierunkowych efektów uczenia się poprzez ich uspoźnienie, wyeliminowanie powtórzeń i ogólnikowych sformułowań, a także dokonanie przeglądu efektów dla zajęć w sylabusach pod kątem ich zgodności z efektami kierunkowymi.

Czwarta kwestia dotyczy tego, że efekty uczenia się dla zajęć zazwyczaj nie opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzy, umiejętności

i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów. Sylabusy zawierają jedynie skrótowe i nieprecyzyjne informacje dotyczące warunków weryfikacji efektów. Uczelnia nie doprecyzowała kryteriów ilościowych ani jakościowych, które mogłyby służyć rzetelnej ocenie stopnia ich osiągnięcia. Zaleca się stworzenie spójnego systemu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się poprzez opracowanie wskaźników pozwalających na ocenę poziomu ich realizacji. Zaleca się także aktualizację nazewnictwa w sylabusach (zgodnie z aktualnymi wytycznymi: określenie „efekt kształcenia” zastąpiono terminem „efekt uczenia się”, a „przedmiot” – „zajęciami”). Pomimo wskazanych mankamentów, przyjęte przez Uczelnię efekty uczenia się co do zasady są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w obszarze pedagogiki. Odpowiadają one także praktyce zawodowej oraz realiom współczesnego rynku pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Pomimo przyjęcia przez Uczelnię klarownej koncepcji kształcenia, opartej na założeniu aplikacyjnego charakteru studiów i profilu praktycznego, nie wszystkie elementy systemu kształcenia na kierunku pedagogika pozostają w pełnej zgodności z przyjętymi założeniami. W szczególności dotyczy to obszaru efektów uczenia się oraz systemu ich weryfikacji. Przyjęte przez Uczelnię efekty uczenia się nie stanowią spójnego i logicznego systemu, co wynika z występujących powtórzeń (redundancji), zbyt ogólnych sformułowań oraz niejednoznacznych powiązań pomiędzy efektami kierunkowymi a efektami sformułowanymi dla poszczególnych zajęć. W efekcie trudne jest jednoznaczne określenie relacji między efektami deklarowanymi a rzeczywiście weryfikowanymi w toku kształcenia. Ponadto brakuje precyzyjnie określonych kryteriów ilościowych i jakościowych służących do oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, co uniemożliwia rzetelną i porównywalną ocenę poziomu realizacji celów kształcenia przez studentów. Sylabusy zajęć zawierają jedynie ogólne i skrótowe informacje dotyczące metod oraz warunków weryfikacji efektów. Nie zawierają pełnych brzmień efektów. Wskazane nieprawidłowości powodują, że system weryfikacji efektów uczenia się nie zapewnia wystarczającej wiarygodności i przejrzystości procesu dydaktycznego, a tym samym nie gwarantuje pełnej realizacji założonej koncepcji kształcenia o profilu praktycznym. Dodatkowo należy wskazać, że choć koncepcja kształcenia odnosi się do potrzeb rynku pracy oraz współczesnych wyzwań społecznych, nie uwzględnia wprost kwestii postępu w obszarach działalności zawodowej pedagogów, co ogranicza jej aktualność i odniesienie do dynamicznych zmian zachodzących w praktyce zawodowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

1. Rekomenduje się umieszczenie w sylabusach efektów kierunkowych w pełnym brzmieniu.

Zalecenia

1. Zaleca się uwypuklenie w koncepcji kształcenia kwestii postępu w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku pedagogika.
2. Zaleca się uporządkowanie katalogu kierunkowych efektów uczenia się poprzez ich uspoźnienie, wyeliminowanie powtórzeń (np. efekty K_W02 i K_W10) oraz zbyt ogólnego (generycznego) charakteru (np. efekty K_U12 i K_U15), a także dokonanie przeglądu efektów uczenia się dla zajęć w sylabusach pod kątem ich zgodności z efektami kierunkowymi.
3. Zaleca się uporządkowanie zasad weryfikacji osiągania efektów uczenia się poprzez opracowanie wskaźników pozwalających na ocenę poziomu ich realizacji.
4. Zaleca się aktualizację nazewnictwa stosowanego w sylabusach, zgodnie z obowiązującymi przepisami – określenie „efekt kształcenia” należy zastąpić terminem „efekt uczenia się”, natomiast zamiast pojęcia „przedmiot” stosować określenie „zajęcia”.
5. Zaleca się dokonanie przeglądu zajęciowych efektów uczenia się oraz ich ponowne sformułowanie z wykorzystaniem czasowników operacyjnych, tak aby umożliwiały jednoznaczne określenie poziomu osiągnięcia danego efektu, ułatwiały jego weryfikację oraz pozwalały na właściwe przypisanie metod oceny i form sprawdzania nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Problem ten pojawił się niemal we wszystkich sylabusach przedstawionych przez Uczelnię.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Na kierunku pedagogika, na studiach II stopnia o profilu praktycznym, przewidziano kształcenie w ramach siedmiu specjalności: *organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i praca z rodziną, resocjalizacja i socjoterapia, pedagogika zdrowia z psychodietetyką, interwencja kryzysowa i wsparcie psychospołeczne, edukacja dorosłych z tutoringiem oraz edukacja cyfrowa i komunikacja społeczna*. Każda ze specjalności, obok uniwersalnych modułów: społeczno-humanistycznego oraz kierunkowego, realizuje właściwy sobie moduł specjalnościowy. Tym samym, obok treści wspólnych zawartych w dwóch pierwszych modułach, przygotowano treści programowe odpowiadające specjalnościom. Uczelnia przedstawiła zestaw sylabusów wspólnych dla wszystkich specjalności oraz właściwych dla specjalności, które są aktualnie realizowane przez studentów: *organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych oraz pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i praca z rodziną*.

Analiza treści programowych przedstawionych w sylabusach, mimo praktycznego profilu kształcenia, ujawnia koncentrację przede wszystkim na wiedzy, w mniejszym stopniu uwzględniając jej praktyczne zastosowanie, rozwój umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Jest to widoczne szczególnie w zajęciach z modułów społeczno-humanistycznego i kierunkowego, mimo przypisania wielu z nich do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (o czym szerzej poniżej). Na przykład w sylabusie zajęć *poznawanie siebie, innych i środowiska* jako efekt kierunkowy, przyjmujących formę

ćwiczeń, przypisano realizację trzech efektów z obszaru wiedzy oraz po jednym z obszaru umiejętności i kompetencji. Należy również zauważyć, że treści nie wskazują na pogłębiony charakter dostarczanej wiedzy. W tym samym sylabusie zajęć jako efekty kierunkowe wskazano kolejno: K_W08 („Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice, strukturze i mechanizmach funkcjonowania”), K_W13 („Ma pogłębioną wiedzę o uczestnikach działalności edukacyjnej, ich potrzebach, możliwościach i ograniczeniach”) oraz K_W05 („Ma pogłębioną wiedzę o procesach komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach”). Przypisane do niego treści programowe odnoszą się do podstawowej wiedzy w zakresie rozwoju osobistego, funkcjonowania środowisk wychowawczych czy czynników warunkujących rozwój człowieka. Na pogłębianie wiedzy nie wskazuje również dobrana do zajęć literatura. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku zajęć *pedagogika specjalna – praca z dziećmi/osobami o SPE*, w ramach których zakłada się realizację pięciu efektów z obszaru wiedzy, dwóch z obszaru umiejętności i jednego odnoszącego się do kompetencji. Przyjęte treści programowe nie wskazują na realizację efektów kierunkowych K_W01 („Ma pogłębioną wiedzę o charakterze pedagogiki jako nauki i jej relacjach z innymi dyscyplinami”) oraz K_W15 („Ma pogłębioną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy zawodowej”), zaś w przypadku efektów K_W05 („Ma pogłębioną wiedzę o procesach komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz rodzajach więzi społecznych i rządzących nimi prawidłowościach”), K_W08 („Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich strukturze i mechanizmach funkcjonowania”) i K_W10 („Zna w pogłębionym stopniu subdyscypliny i specjalności pedagogiki oraz metody pracy pedagogicznej”) treści odnoszą się do zagadnień podstawowych. W odniesieniu do treści kształcenia zawartych w sylabusach z modułu zajęć specjalnościowych należy zauważyć, że w większym stopniu są one nakierowane na rozwój umiejętności i kompetencji społecznych. Mimo opisanych powyżej niedoskonałości efektów uczenia się, zarówno kierunkowych, jak i sformułowanych dla zajęć, treści programowe dotyczą aktualnej, choć często podstawowej wiedzy z zakresu dyscypliny pedagogika, a także odzwierciedlają aktualny stan praktyki w obszarach działalności opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacyjnej, edukacyjnej czy terapeutycznej. Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów, jednak poprzez częste odwołanie się do podstawowego poziomu wiedzy nie pozwalają na pełne osiągnięcie efektów uczenia się na poziomie zgodnym z 7. poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Zaleca się dokonanie przeglądu treści programowych zawartych w sylabusach poszczególnych zajęć w celu zapewnienia spójności pomiędzy deklarowanymi efektami uczenia się na poziomie kierunku i zajęć a zakresem realizowanych treści programowych. W szczególności należy zwiększyć udział treści o charakterze pogłębionym, odnoszących się do wiedzy i umiejętności praktycznych, adekwatnych do poziomu kwalifikacji przypisanego studiom drugiego stopnia (poziom 7. PRK). Wskazane jest również zrównoważenie proporcji pomiędzy treściami o charakterze teoretycznym a treściami rozwijającymi umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne, zwłaszcza w modułach o profilu społeczno-humanistycznym i kierunkowym. Ponadto rekomenduje się dostosowanie treści oraz literatury przedmiotu do założonego pogłębionego poziomu kształcenia.

Studia na ocenianym kierunku prowadzone są w formie niestacjonarnej. Zaprojektowano je na trzy (specjalności: *edukacja dorosłych z tutoringiem, organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych, edukacja cyfrowa i komunikacja medialna*) lub cztery semestry (*pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i praca z rodziną, resocjalizacja i socjoterapia, pedagogika zdrowia z psychoprofilaktyką, interwencja kryzysowa i wsparcie psychospołeczne*), podczas których osoba studiująca powinna uzyskać odpowiednio 100 i 120 punktów ECTS. Łączna liczba godzin dla studiów

trzysemestralnych wynosi 2500 godz., zaś dla czterosemestralnych 3000 godz. Zajęcia zorganizowane są w siedzibie Uczelni w ramach ośmiu zjazdów weekendowych, z czego ostatni w semestrze ma charakter zaliczeniowy. Zajęcia trwają od 9.00 do 19.45 każdego dnia (12 godzin lekcyjnych). Pozostałe zajęcia organizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w postaci e-learningu podającego oraz e-learningu interaktywnego, które są realizowane metodą asynchronicznego udziału w zajęciach studentów i prowadzącego (studenci zamieszczają przygotowane przez siebie materiały na platformie, które są oceniane przez osobę prowadzącą, bądź zostawiają informacje na forum, oczekując na informację zwrotną od nauczyciela prowadzącego). Przyjmując, że do zajęć wymagających udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia można zaliczyć jedynie zajęcia realizowane metodą synchronicznego udziału nauczyciela akademickiego i studentów (tj. prowadzone w sposób zapewniający synchroniczną, bezpośrednią interakcję między nauczycielem a studentem) – w przypadku UNS będą to wykłady, ćwiczenia, seminaria i konwersatoria – to na aktualnie prowadzonych przez Uczelnię specjalnościach zajęć tego rodzaju w programach studiów jest odpowiednio 280 godz. dla studiów trzysemestralnych i 375 godz. dla studiów czterosemestralnych. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę godzin, zajęcia wymagające bezpośredniego udziału stanowią zaledwie 11% i 12,5% ogólnej liczby zajęć. Tak ograniczony wymiar zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia i studentów nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, szczególnie w sytuacji prowadzenia studiów o profilu praktycznym. Zaleca się zwiększenie liczby zajęć prowadzonych z bezpośrednim, synchronicznym udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, w szczególności w ramach modułów kształtujących umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne, tak aby zapewnić warunki do pełnego osiągnięcia efektów uczenia się zgodnych z poziomem 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz wymogami profilu praktycznego kształcenia.

Czas trwania studiów (trzy lub cztery semestry, odpowiednio 1145 lub 1300 godzin w zależności od specjalności) oraz nakład pracy konieczny do ich ukończenia, mierzony łączną liczbą punktów ECTS (100 lub 120), jest właściwie oszacowany, podobnie jak nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć. W odniesieniu do wcześniej sformułowanych uwag zaleca się zmianę proporcji między pracą w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim a samodzielną pracą studenta, tak aby możliwe było osiągnięcie efektów uczenia się zgodnych z poziomem 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz wymogami profilu praktycznego kształcenia.

Program studiów na kierunku pedagogika ma charakter sekwencyjny. Na pierwszym i drugim semestrze studenci realizują blok zajęć społeczno-humanistycznych oraz kierunkowych, zaś w trzecim i ewentualnie czwartym — moduł specjalnościowy uzupełniony modułem seminaryjno-metodologicznym. Treści programowe ułożone są kaskadowo — od ogólniejszych do bardziej specjalistycznych. Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, e-learningu podającego oraz e-learningu interaktywnego, seminariów, konsultacji oraz praktyk. Dla specjalności *opiekuńczo-wychowawczej* liczba godzin wynosi: 55, 320, 215, 45, 0, 20, 40, 600, zaś dla specjalności *organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych*: 55, 225, 240, 40, 0, 20, 20, 600. Dobór form zajęć, a także proporcje — szczególnie w odniesieniu do realizacji zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość — pozostają zaburzone, nie pozwalając w pełni na realizację przez studentów efektów uczenia się, co stanowi kolejne uzasadnienie do sformułowanego powyżej zalecenia.

Program zajęć umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Zasada elastycznego kształtowania

ścieżki kształcenia jest realizowana przez wybór modułu specjalnościowego, seminarium oraz praktyki. Uczelnia nieprawidłowo zaliczyła do grupy przedmiotów wybieranych przez studentów język obcy. Mimo tej nieprawidłowości studenci na specjalnościach uzyskują odpowiednio 50 i 70 ECTS, co pozwala stwierdzić, że mają możliwość elastycznego kształtowania ścieżki edukacyjnej.

W Raporcie samoceny Uczelnia wskazała, że zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne realizowane są na obu specjalnościach odpowiednio w wymiarze 1035 i 1145 godzin oraz odpowiednio 93 i 113 punktów ECTS. Zgodnie z § 6 oraz § 12 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787 z późn. zm.), zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne powinny być prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, zaś metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo. Z zestawienia przedstawionego przez Uczelnię wynika, iż w module społeczno-humanistycznym na 150 godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne 60 godz. realizowanych jest w formie e-learningu o charakterze asynchronicznym; w module kierunkowym z 90 godzin — 30 jest realizowanych we wspomnianej formie, zaś w module specjalnościowym *organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych* ze 155 godzin — 60 przyjmuje formę e-learningu asynchronicznego. Proporcje między godzinami realizowanymi w kontakcie a w formie e-learningu nie wskazują na funkcję pomocniczą tych ostatnich. Takie rozwiązanie nie zapewnia studentom możliwości wykonywania czynności praktycznych oraz bezpośredniej interakcji z nauczycielem akademickim, co jest niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się właściwych dla zajęć o charakterze praktycznym. Wspomniana sytuacja nie występuje w zasadzie w przypadku specjalności *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza*. Kolejną kwestią są nieprawidłowości w określaniu wymiaru punktów ECTS. Zachowując wskazany przez Uczelnię wymiar godzinowy i przyjmując, iż 1 punktowi ECTS odpowiada 25 godz., zajęciom tym należy przypisać odpowiednio 41 ECTS dla specjalności *organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych* oraz 46 ECTS dla specjalności *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i praca z rodziną*. W tym ujęciu zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne nie przyporządkowano ponad 50% łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Zaleca się dostosowanie sposobu realizacji zajęć kształtujących umiejętności praktyczne do wymagań określonych w przepisach prawa, w szczególności poprzez ograniczenie wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość w formie asynchronicznej oraz zwiększenie liczby zajęć prowadzonych w warunkach umożliwiających wykonywanie czynności praktycznych przez studentów i bezpośrednią interakcję z prowadzącym. Wskazane jest również, aby zajęcia o charakterze praktycznym były realizowane głównie w formie kontaktowej, z zastosowaniem metod warsztatowych, projektowych lub ćwiczeniowych, adekwatnych do profilu praktycznego studiów.

Należy podkreślić, że Uczelnia w większości sylabusów zajęć zaliczonych do grupy kształtującej umiejętności praktyczne wskazała, jakie specyficzne umiejętności będą ćwiczone w ramach zajęć. Przykładem mogą być zajęcia *komunikacja interpersonalna – interakcje społeczne*, gdzie wskazano, iż „studenci doskonalą praktyczne umiejętności prowadzenia dialogu”, czy *technologie informacyjne i nowoczesne media*, gdzie wskazano, że „studenci uczą się posługiwać narzędziami cyfrowymi”, lub „studenci uczą się rozpoznawania własnych emocji, potrzeb i zasobów, a także diagnozowania sytuacji innych osób i grup społecznych”, wskazane w sylabusie zajęć *poznawanie siebie, innych i środowiska*. Co jednak znamienne, Uczelnia nie zaplanowała odpowiednich metod weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. W sylabusach w warunkach zaliczenia znajdują się obok testów takie formy, jak: „aktywność w ćwiczeniach”, „wypowiedź ustna”, „uczestnictwo w forach dyskusyjnych”, „praca

zaliczeniowa”, „prezentacja w języku obcym”, „esej”, „zaliczenie ustne”. Nie sformułowano, w jaki sposób ocena będzie dokonana i jakie specyficzne umiejętności będą brane pod uwagę. Studenci nie mają tym samym wiedzy, jakie parametry powinna spełniać podejmowana przez nich działalność praktyczna. Zaleca się doprecyzowanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w odniesieniu do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w szczególności poprzez określenie mierzalnych kryteriów oceny oraz jednoznaczne wskazanie sposobu sprawdzania poziomu opanowania konkretnych umiejętności.

W planie studiów przewidziano zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego. Poza lektoratem w wymiarze 200 godzin zaplanowano wykład fakultatywny w języku obcym. Studenci mają możliwość osiągnięcia poziomu B2+ biegłości językowej poprzez konwersacje, ćwiczenia praktyczne oraz pracę z materiałami zamieszczonymi na platformie e-learningowej.

Plan obejmuje również zajęcia z dziedziny nauk społecznych w postaci modułu społeczno-humanistycznego.

Jak już zostało wspomniane, zajęcia realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami oraz innymi osobami prowadzącymi zajęcia wynoszą niewiele ponad 10% ogółu godzin niezbędnych studentowi do osiągnięcia efektów uczenia się. W związku z powyższym zaleca się zrównoważenie proporcji zajęć w bezpośrednim kontakcie oraz zajęć realizowanych w ramach asynchronicznego e-learningu.

Metody kształcenia są różnorodne i specyficzne. Obejmują metody aktywizujące (burza mózgów, praca zespołowa, drama, analiza przypadków, symulacja), projektowe (projekty oddziaływań, diagnozy) oraz metody problemowe (wykład problemowy, dyskusja). W związku z tym, że kierunek realizowany jest z udziałem metod i technik kształcenia na odległość, Uczelnia wykorzystuje platformy edukacyjne, materiały multimedialne oraz dydaktyczne narzędzia interaktywne. Zaleca się doprecyzowanie, jakie metody będą wykorzystywane w odniesieniu do zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego i studentów, a jakie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a także wskazanie, poprzez jakie metody kształtowane są umiejętności praktyczne. Pozwoli to na wprowadzenie systemu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Należy podkreślić, że przyjęte metody dydaktyczne stymulują studentów do samodzielności i pozwalają na odgrywanie aktywnej roli w procesie uczenia się. Wniosek ten znalazł potwierdzenie w czasie hospitacji zajęć. Zaproponowane metody pozwalają w większości na przygotowanie do działalności zawodowej. Stosowane metody są co do zasady dopasowane do indywidualnych potrzeb studentów, co pozwala na ich włączenie w dynamikę zajęć, zapobiegając wykluczeniu.

Koncepcja praktyk zawodowych, przypisane im w sylabusach treści programowe (określone dla poszczególnych rodzajów praktyk), a także łączny wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS są zasadniczo zgodne z wymaganiami ocenianego kierunku. Za poprawne należy uznać umiejscowienie modułów praktyk w planie studiów (praktyki realizowane są w każdym semestrze). Wymiar praktyk wynosi 3 miesiące (łącznie 600 godzin). Jeśli chodzi o deklarowany dobór miejsc odbywania praktyk, to zważywszy na wskazane przez Uczelnię podmioty i ich charakter, umożliwia on osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Organizacja praktyk studenckich odbywa się w oparciu o zapisy Regulaminu praktyk studenckich (Regulamin studenckich praktyk zawodowych na kierunkach studiów o profilu praktycznym w Uczelni Nauk Społecznych). Regulamin praktyk studenckich opracowuje Kierownik Biura Praktyk

w porozumieniu z Rektorem oraz Opiekunami praktyk zawodowych. Podstawowym celem studenckich praktyk zawodowych jest uzupełnienie oraz pogłębienie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przewidzianych w programie studiów. Praktyki są elementem procesu dydaktycznego umożliwiającym zdobywanie doświadczenia zawodowego, umiejętności praktycznych i organizacyjnych przydatnych w kształtowaniu ścieżki kariery zawodowej. Praktyki stanowią integralną część studiów o profilu praktycznym i są realizowane w oparciu o ramowy program praktyk prowadzący do uzyskania efektów uczenia się przypisanych praktykom.

Na studiach magisterskich (II stopnia) na kierunku pedagogika (profil praktyczny) przewidziano praktyki w łącznym wymiarze 3 miesięcy, którym przypisano 600 godzin i 24 punktów ECTS. Praktyki realizowane są w całym toku studiów, w każdym z semestrów. Praktyki podzielone są na: praktykę kierunkową, realizowaną w toku I roku studiów, oraz praktykę specjalnościową, realizowaną w ramach II roku. Praktyka kierunkowa (realizowana w trakcie 1. i 2. semestru w wymiarze 300 godzin) obejmuje zapoznanie z funkcjonowaniem instytucji oraz podstawowymi zadaniami pedagoga. Praktyka specjalnościowa (przewidziana na semestrach 3. i 4. w wymiarze 150 godzin dla każdej specjalności) obejmuje samodzielne planowanie i realizację działań zawodowych w zakresie danej specjalności. Odbywanie praktyki zawodowej w toku studiów różnicowano nie tylko ze względu na rodzaje (praktyka kierunkowa i specjalnościowa), ale również ze względu na formę – na praktykę kierowaną i praktykę indywidualną (każdy etap studenckich praktyk zawodowych składa się z dwóch form). Praktyka kierowana jest realizowana w grupach z bezpośrednim udziałem studentów pod kierunkiem Opiekuna praktyk. Praktyka odbywa się w Uczelni w ramach dydaktyki akademickiej, podczas której studenci zapoznawani są z przepisami regulującymi odbywanie praktyk (regulaminem, programami studiów, wymogami formalnymi zakładów pracy), wypracowują schemat odbywania własnego toku praktyki oraz poznają zasady i uwarunkowania dotyczące funkcjonowania aktualnego rynku pracy, a także możliwości zatrudnienia; dokonują ewaluacji praktyki. Praktyki indywidualnej realizowana jest przez studenta indywidualnie w placówce wskazanej przez Opiekuna praktyk. Praktyka odbywa się pod nadzorem Opiekuna praktyki powołanego przez zakład pracy.

Organizacja praktyk odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i udostępnione zasady. Za organizację administracyjno-formalną studenckich praktyk zawodowych odpowiada Biuro Praktyk Uczelni. Biuro przygotowuje dokumenty formalne związane z obsługą praktyk, gromadzi i przechowuje dokumentację przebiegu i zaliczenia praktyk studenckich. Dokumentacja praktyk, określająca formalne zasady organizacji, kierowania na praktykę, nadzoru, kryteriów doboru placówek oraz zasady dokumentowania obejmuje: Regulamin studenckich praktyk zawodowych, Przewodnik po praktykach studenckich Uczelni, opis procedury realizacji praktyk, programy praktyk wskazujące szczegółowo na zakres zadań studenta w danej instytucji dla poszczególnych semestrów oraz dzienniczek praktyk. Organizacja praktyk odbywa się we współpracy z partnerami otoczenia społeczno-gospodarczego, tj. placówkami systemu oświaty, ośrodkami pomocy społecznej, placówkami wychowawczymi, interwencyjnymi, jednostkami systemu opieki zdrowotnej, poradniami, instytucjami kultury, fundacjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w sferze edukacji i wsparcia społecznego.

Cele praktyk i efekty na poszczególnych etapach są różnicowane i odpowiadają efektom uczenia się adekwatnie do programu studiów i poszczególnych specjalności. Dla poszczególnych rodzajów praktyk przyjęto odrębne programy, które określają m.in.: cel praktyk, wymiar praktyk (liczba godzin praktyk), miejsce praktyk (wskazując zakłady pracy, których zakres działalności odpowiada obszarom specjalizacji zawodowej typowej dla absolwenta danego kierunku studiów o określonym poziomie

i profilu kształcenia), efekty uczenia się, które student powinien osiągnąć w ramach realizacji praktyk, sposób ich weryfikacji i warunki zaliczenia praktyki, wymiar punktów ECTS przyporządkowanych praktykom.

Uczelnia zapewnia miejsca realizacji przez studentów praktyk. Uczelnia dysponuje umowami zawartymi z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, odnoszącymi się do realizacji praktyk, a profil tych pracodawców pozwala na osiąganie założonych efektów uczenia się zaplanowanych dla poszczególnych specjalności – współpracujące placówki otoczenia społeczno-gospodarczego, które są miejscem realizacji praktyk odpowiadają wymaganiom kierunku studiów i potrzebom profilu praktycznego, zatem dobór miejsc należy uznać za poprawny. Dzięki temu warunki odbywania praktyk są zbliżone do realnego środowiska pracy przyszłego absolwenta, adekwatnie do wybranej specjalności i pozwalają na przygotowanie do realizacji zadań zawodowych związanych z danym obszarem aktywności. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są co do zasady zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiając prawidłową realizację praktyk. Charakter tych placówek i rodzaj personelu wskazuje, iż osoby odpowiedzialne za realizację praktyk w podmiotach otoczenia (opiekunowie praktyk) również są co do zasady osobami posiadającymi odpowiednie przygotowanie zawodowe. Zespół opiekunów praktyk zawodowych po stronie Uczelni posiada pełne przygotowanie merytoryczne, metodyczne i praktyczne do realizacji zadań wynikających z programu kształcenia. Udokumentowane kompetencje reprezentowane przez poszczególnych opiekunów zapewniają kompleksowe wsparcie studentów na różnych specjalnościach kierunku Pedagogika. Opiekunowie łączą doświadczenie akademickie z aktywną praktyką zawodową, co gwarantuje spójność pomiędzy teorią a realnym przygotowaniem do pracy w środowisku edukacyjnym, społecznym i pomocowym. W przypadku realizacji praktyki indywidualnej Uczelnia wymaga akceptacji miejsca jej odbywania przez opiekuna praktyk (Uczelnia weryfikuje czy placówki, w których studenci mają odbywać zawodowe praktyki posiadają odpowiednią infrastrukturę i wyposażenie, pozwalającą na właściwą realizację praktyki).

Efekty uczenia się osiągane podczas praktyk zawodowych oceniane i weryfikowane są poprzez: arkusze obserwacji i oceny prowadzone przez opiekuna praktyki (obserwację bezpośrednią studenta przez opiekuna praktyk w instytucji przyjmującej), analizę dokumentacji praktyk (dzienniki, sprawozdania, konspekty), rozmowy podsumowujące z opiekunem uczelnianym, prezentację doświadczeń i refleksji po praktykach. Warunkiem zaliczenia określonego etapu praktyk jest realizacja programu właściwego dla określonego kierunku studiów, zadań wyznaczonych przez Opiekunów praktyk oraz osiągnięcie założonych efektów uczenia się w wymiarze i w sposób określony niniejszym regulaminem potwierdzone przez Opiekuna praktyki zawodowej. Zaliczenia praktyk dokonuje Opiekun praktyk, na podstawie Dziennika praktyk. Monitorowanie jakości realizacji praktyk zawodowych odbywa się na podstawie Protokołu monitorowania i doskonalenia realizacji praktyk zawodowych. Dokument ten jest wypełniany cyklicznie, co do zasady po zakończeniu każdego semestru lub cyklu realizacji praktyk i stanowi formalny zapis analizy przebiegu, warunków oraz efektów realizacji praktyk zawodowych na danym kierunku. Student może ubiegać się o zaliczenie aktualnej aktywności zawodowej na poczet praktyki zawodowej (kierowanej i indywidualnej), w toku uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza szkolnictwem wyższym, zaliczenie doświadczenia zawodowego studenta na poczet odbycia praktyki może nastąpić w przypadku udokumentowania świadczenia pracy/wykonywania przez niego obowiązków służbowych zgodnych z programem praktyk zawodowych na określonym kierunku studiów i osiągnięcia efektów przypisanych praktykom w toku codziennych działań zawodowych, jednak przedstawiona dokumentacja nie potwierdza pogłębionej analizy w tym zakresie. Rekomenduje

się wprowadzenie procedury potwierdzenia osiągnięcia założonych efektów uczenia się w trakcie pracy zawodowej.

Organizacja procesu nauczania, a także rozplanowanie zajęć w roku akademickim nie umożliwia w pełni efektywnego wykorzystania czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz prawidłową weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Zajęcia zorganizowane są w siedzibie Uczelni w ramach jedynie ośmiu zjazdów weekendowych, z czego ostatni w semestrze ma charakter zaliczeniowy. Zajęcia co prawda trwają od 9.00 do 19.45 każdego dnia, jednak jak już wskazano wyżej ograniczony wymiar zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia i studentów nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, szczególnie w sytuacji prowadzenia studiów o profilu praktycznym.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia nie podjęła wszystkich działań niezbędnych do pełnego zapewnienia osiągnięcia efektów uczenia się na poziomie 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji w ramach studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym. W szczególności nie dokonano systematycznego przeglądu treści programowych zawartych w sylabusach poszczególnych zajęć, co powoduje brak pełnej spójności między deklarowanymi efektami uczenia się a realizowanymi treściami programowymi. Nie zwiększono w wystarczającym stopniu udziału treści pogłębionych i praktycznych ani nie zrównoważono proporcji między treściami teoretycznymi a treściami rozwijającymi umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne, zwłaszcza w modułach o profilu społeczno-humanistycznym i kierunkowym. Uczelnia zaplanowała zbyt niską liczbę zajęć prowadzonych z bezpośrednim, synchronicznym udziałem nauczycieli akademickich w modułach kształtujących umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne. Proporcje między pracą w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim/prowadzącym a pracą samodzielną studentów nie zostały odpowiednio dostosowane. Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w tym w formie asynchronicznej, mają zbyt duży udział, co ogranicza możliwość pełnego wykonywania czynności praktycznych przez studentów pod bezpośrednią kontrolą prowadzącego. Uczelnia nie doprecyzowała metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w odniesieniu do zajęć praktycznych, nie określono jednoznacznych mierzalnych kryteriów oceny ani sposobów sprawdzania poziomu opanowania konkretnych umiejętności. Zajęcia praktyczne nie są w pełni realizowane w formie kontaktowej z wykorzystaniem metod warsztatowych, projektowych lub ćwiczeniowych adekwatnych do profilu praktycznego studiów. Uczelnia nie wprowadziła także procedury potwierdzania osiągnięcia założonych efektów uczenia się w trakcie pracy zawodowej, co ogranicza możliwość oceny praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy i umiejętności.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dostosowanie treści oraz literatury przedmiotu do założonego pogłębionego poziomu kształcenia.

Zalecenia

1. Zaleca się doprecyzowanie, jakie metody będą wykorzystywane w odniesieniu do zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego i studentów, a jakie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a także wskazanie, poprzez jakie metody kształtowane są umiejętności praktyczne.
2. Zaleca się wprowadzenie procedury potwierdzenia osiągania założonych efektów uczenia się w trakcie pracy zawodowej.
3. Zaleca się dokonanie przeglądu treści programowych zawartych w sylabusach poszczególnych zajęć (np. *resocjalizacja w teorii i praktyce, podstawy kryminologii z elementami wiktymologii, patologie społeczne - diagnoza, profilaktyka, terapia*) w celu zapewnienia spójności pomiędzy deklarowanymi efektami uczenia się na poziomie kierunku i zajęć a zakresem realizowanych treści programowych, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia udziału treści o charakterze pogłębionym, odnoszących się do wiedzy i umiejętności praktycznych, adekwatnych do poziomu kwalifikacji przypisanego studiom drugiego stopnia (poziom 7. PRK), oraz zrównoważenia proporcji pomiędzy treściami teoretycznymi a treściami rozwijającymi umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne, zwłaszcza w modułach o profilu społeczno-humanistycznym i kierunkowym.
4. Zaleca się zwiększenie liczby zajęć prowadzonych z bezpośrednim, synchronicznym udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, w szczególności w ramach modułów kształtujących umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne, tak aby zapewnić warunki do pełnego osiągnięcia efektów uczenia się zgodnych z poziomem 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz wymogami profilu praktycznego kształcenia.
5. Zaleca się zmianę proporcji między pracą w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim a samodzielną pracą studenta, tak aby zapewnić warunki do pełnego osiągnięcia efektów uczenia się zgodnych z poziomem 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz wymogami profilu praktycznego kształcenia.
6. Zaleca się dostosowanie proporcji między formami zajęć, szczególnie w odniesieniu do realizacji zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość, tak aby zapewnić warunki do pełnego osiągnięcia efektów uczenia się zgodnych z poziomem 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz wymogami profilu praktycznego kształcenia.
7. Zaleca się dostosowanie sposobu realizacji wszystkich zajęć kształtujących umiejętności praktyczne do wymagań określonych w przepisach prawa, w szczególności poprzez ograniczenie wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość w formie asynchronicznej oraz zwiększenie liczby zajęć prowadzonych w warunkach umożliwiających wykonywanie czynności praktycznych przez studentów i bezpośrednią interakcję z prowadzącym. Wskazane jest również, aby zajęcia o charakterze praktycznym były realizowane głównie w formie

bezpośredniego kontaktu, z zastosowaniem metod warsztatowych, projektowych lub ćwiczeniowych, adekwatnych do profilu praktycznego studiów.

8. Zaleca się doprecyzowanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w odniesieniu do wszystkich zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w szczególności poprzez określenie mierzalnych kryteriów oceny oraz jednoznaczne wskazanie sposobu sprawdzania poziomu opanowania konkretnych umiejętności.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia II stopnia obowiązujące na kierunku pedagogika są zawarte w: a) Regulaminie studiów Uczelni Nauk Społecznych (załącznik do uchwały nr 4 Senatu Uczelni Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi z dnia 20 grudnia 2024 roku), b) uchwale nr 2 Senatu Uczelni Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi z 1 marca 2024 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia II stopnia w roku akademickim 2025/2026. W obu dokumentach zasady rekrutacji mają charakter wymagań formalnych i ogólnych (wymagane dokumenty, terminy, zobowiązania wobec kandydata). Pod tym względem warunki rekrutacji kandydatów są przejrzyste, a sama procedura ma charakter otwarty dla osób zainteresowanych podjęciem studiów. Otwarte warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają równe szanse w podjęciu studiów na kierunku pedagogika.

Jednak nie są to warunki selektywne, które pozwalałyby na zapewnienie jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Zasady rekrutacji nie umożliwiają wskazania grupy kandydatów, do których studia na tym kierunku byłyby dedykowane, uwzględniając ich wcześniejsze przygotowanie. Brak dodatkowych, szczegółowych kryteriów rekrutacyjnych powoduje, że mogą być zrekrutowani kandydaci, którzy nie posiadają wstępnej wiedzy i umiejętności na takim poziomie, który dawałby szansę na ich pogłębianie na poziomie studiów II stopnia. Przy otwartych kryteriach rekrutacji wątpliwości dotyczące zapewnienia jakości kształcenia budzi osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie charakterystyk poziomu 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji. W trakcie wizytacji ustalono, że w Uczelni działa Biuro Rekrutacji, w którym specjalista ds. rekrutacji prowadzi konsultacje z kandydatami. Polegają one na bezpośrednim kontakcie specjalisty z kandydatami. Podczas konsultacji omawiane są m.in.: dopasowanie kierunku studiów i specjalności do ich planów zawodowych i oczekiwanych kwalifikacji. Jest to działanie niewątpliwie wartościowe, ale nie stanowi części formalnych warunków rekrutacyjnych. Zmierza do gruntownego analizowania potrzeb kandydatów, dlatego trudno je uznać za działania gwarantujące selektywność doboru studentów, adekwatnie dla specyfiki kierunku i jego poziomu. Zatem zaleca się opracowanie kryteriów rekrutacyjnych, które zapewniają selektywność w doborze kandydatów, posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia w toku studiów pogłębionych efektów uczenia się.

W zakresie procesu rekrutacji na poziomie formalnym zdefiniowano zasady obowiązujące cudzoziemców oraz listę wymaganych dokumentów. Są to dokumenty potwierdzające zdobyte wykształcenie wyższe, charakter pobytu cudzoziemca w Polsce oraz posiadanie przez niego ubezpieczenia. Uczelnia wymaga potwierdzenia znajomości języka polskiego na odpowiednim poziomie, który w treści szczegółowej Uchwały nr 3, poświęconej rekrutacji na studia kandydatów

z zagranicznymi dokumentami, dookreślono na poziomie B2 odnosząc się do Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, co jest zasadne.

Uczelnia posiada systemowe rozwiązania w zakresie procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Przyjęta procedura dotyczy rekrutacji prowadzonej w drodze potwierdzania efektów uczenia się i jest odpłatna. Warunki szczegółowe i tok procedowania określono w treści Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w Uczelni Nauk Społecznych (załącznik do uchwały nr 6 Senatu Uczelni Nauk Społecznych z dnia 7 marca 2025 r.). Jest to proces sformalizowany, szczegółowo określający warunki ubiegania się i potwierdzenia efektów uczenia się. Uwzględniono szczegółowe zasady dotyczące wprost kandydatów na studia II stopnia. Zakres potwierdzenia efektów uczenia się obejmuje maksymalnie 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu studiów. Limit osób zrekrutowanych w drodze tej procedury ustalono na poziomie 20%. Ostatecznie analizy potwierdzenia efektów uczenia się dokonuje wyznaczona przez rektora Uczelni komisja, w składzie minimum trzech nauczycieli akademickich. Jest to procedura zapewniająca identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Uczelnia posiada także procedurę uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, także zagranicznej. Uregulowano ją w treści uchwały nr 5 Senatu Uczelni Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi z dnia 7 marca 2025 r. Określano zasadniczo ogólne warunki, jakie osoba wnioskująca musi spełniać wnosząc o przenoszenie na studia II stopnia. Są to wymagania formalne jak: zaliczenie co najmniej I roku studiów, przedstawienie zaświadczenia o wypełnieniu obowiązków w uczelni macierzystej, zaś kandydaci z dyplomem zagranicznym muszą dostarczyć dokument poświadczający znajomość języka polskiego. Decyzję w sprawie rozstrzygnięcia każdorazowo podejmuje prorektor ds. studenckich i nauczania, na podstawie indywidualnej analizy osiągniętych wyników kształcenia. W trakcie wizytacji pracownicy Uczelni szczegółowo omawiali stosowaną pragmatykę analizy spójności efektów uczenia się identyfikując ich adekwatności do efektów sformułowanych w programie studiów II stopnia. Zatem można uznać, że obok procedur formalnych także jest wypracowana pragmatyka, która dotyczy jakościowej, zindywidualizowanej analizy wniosków o uznanie efektów uczenia się. Zaleca się doprecyzowanie procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej, poprzez opracowanie precyzyjnych zasad i obszarów merytorycznej analizy.

Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się oraz sposoby oceny postępów są niewystarczające, aby osiągnąć poprawny poziom ich monitorowania. Kierując się katalogiem metod weryfikacji, który Uczelnia przedstawiła w raporcie samooceny, można zakładać, że ta paleta jest rozbudowana i celowo skonstruowana pod kątem monitorowania efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Zakładane są analizy tekstów, eseje problemowe, dalej symulacje zajęć, scenariusze działań, projekty edukacyjne oraz obserwacja postaw, pracy zespołowej, czy autorefleksja studentów wskazują, że na poziomie założeń niewątpliwie jest to szeroki katalog metod weryfikacji. Jednak jakościowa analiza sylabusów poszczególnych zajęć – prowadzona pod kątem doboru metod weryfikacji do zakładanych efektów uczenia się – wskazuje na niewystarczający ich charakter. To znaczy, że w praktyce stosownie tych metod jest znacznie ograniczone i częściowe. Przykładowo:

- a) Sylabus zajęć *diagnostyka psychopedagogiczna* wskazuje na efekty uczenia się m.in. w zakresie: pogłębionej wiedzy o uczestnikach działalności edukacyjnej (...) (K_W13) oraz umiejętności stosowania zaawansowanych metody pracy diagnostycznej, opiekuńczej, wychowawczej, terapeutycznej (K_U17). Mimo to katalog metod weryfikacji tylko częściowo

je pokrywa. Przyjęte metody weryfikacji konieczne do zaliczenia zajęć to: diagnoza fragmentaryczna rozwoju dziecka, wypowiedź na forum, aktywność i obecność na zajęciach. Uwzględniając specyfikę przedmiotu załączone prace etapowe bazują na wąskim zakresie diagnozy wybranych sfer rozwojowych, który nie służy budowaniu pogłębionej wiedzy o uczestnikach tego procesu. Dodatkowo zadanie etapowe to diagnoza dziecka wraz z kartami pracy (które nie zawsze załączono) i dotyczy ewentualnie zadań w obszarze diagnostycznym. Natomiast nie ma monitorowania efektów dotyczących stosowania metod opiekuńczych, wychowawczych, czy terapeutycznych (wprost wyartykułowanych – K_U17), ponieważ praca etapowa zatrzymała się na zaleceniach postdiagnostycznych, bez ćwiczeń ich wdrażania.

- b) Sylabus zajęć *resocjalizacja w teorii i praktyce*, zakłada konieczność aktywnego uczestnictwa w zajęciach i oddanie pracy pisemnej. Wśród prac etapowych przedstawiono opracowania poświęcone trudnościom w realizacji profilaktyki, a każdy student otrzymał 100% punktów, zatem w pełni osiągnął zakładane efekty uczenia się. Jednak porównanie zawartości pracy z zakładanymi efektami w niewielkim stopniu się pokrywa. Otóż nie ma żadnych odwołań do wiedzy i kompetencji zdobytych w toku realizacji zajęć, które zakładały np. pracę z indywidualnymi przypadkami, uczenie się metody projektów. Założona praca pisemna stanowiła jedyne wymaganie jako podstawa zaliczenia zajęć według sylabusu. Nie uwzględniono przy tym, że efekty uczenia się są zdecydowanie szersze, obejmują m.in. pogłębioną wiedzę o teorii wychowania, uczenia się i nauczania, a tego praca pisemna nie dotyczyła. Zakładano osiągnięcie umiejętności generowania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań pedagogicznych, a praca dotyczyła trudności jakie piętrzą się przed realizacją profilaktyką, bez wskazań i własnych koncepcji jak działać, bezpośrednio w zakresie przygotowania absolwenta do zadań praktycznych specyficznych dla działalności zawodowej.
- c) Sylabus zajęć *organizacja, udzielenie i dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej*, zakłada prowadzenie warsztatów dokumentacyjnych, case study, symulację pracy zespołów interdyscyplinarnych, ale wśród warunków zaliczenia jest tylko obecność, aktywność i praca pisemna. Praca pisemna, złożona jako praca etapowa, obejmuje sporządzenie opinii o uczniu, ale nie odnosi się do sposobów dokumentowania organizowanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej (zgodnie z przepisami wykonawczymi np. w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, Dz.U. 2020, poz. 1280). Nie odnosi się do analizy ram prawnych, które są bardzo precyzyjne dla działalności pedagogicznej i ważne dla określenia kompetencji i kwalifikacji absolwenta na rynku pracy. Poza opinią o uczniu nie zrealizowano metod zakończonych oceną, które weryfikowałyby przykładowo efekty związane z planowaniem i wdrażaniem innowacyjnych działań (K_U21), szczególnie ważnych na studiach o profilu praktycznym. Sporządzona opinia w niewielkim zakresie zawiera bezpośrednie odwołania do założeń teoretycznych w ramach pedagogiki. Dominuje koncentracja na działaniu, niestety na drugi plan spada konieczność weryfikacji sposobów używania pogłębionej wiedzy do działań praktycznych.

Gruntowna analiza związków pomiędzy zakładanymi efektami uczenia się dla profilu praktycznego tych studiów a stosowanymi metodami weryfikacji osiągnięć wskazuje na ich fragmentaryczność. Realizowane metody dotyczą niektórych efektów i nie dają gwarancji monitorowania całościowego kształcenia w ramach zakładanych efektów. Dodatkowo wąski jest katalog metod realnie używanych

do weryfikacji pogłębionej wiedzy i jej stosowania, specyficznie dla dyscypliny naukowej pedagogika. Stosowane metody weryfikacji nie pozwalają wysoko ocenić poziomu opanowania umiejętności praktycznych i wykorzystywania pogłębionej wiedzy, oczekiwanych na poziomie studiów II stopnia. Przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej absolwenta wymaga dysponowania rozbudowaną wiedzą metodyczną, wiedzą o zależnościach teoretycznych i wynikach badań w dyscyplinie pedagogika, czego wyraźnie brakuje w procesie monitorowania osiągnięć. Zaleca się dokonanie gruntowych zmian w zakresie zawartości sylabusów zajęć (*diagnostyka psychopedagogiczna, resocjalizacja w teorii i praktyce, organizacja, udzielenie i dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej*) w taki sposób, aby zapewnić należyty dobór metod weryfikacji postępów adekwatnie do pokrycia wszystkich zakładanych efektów uczenia.

Doskonalenia wymaga proces oceniania i udzielania precyzyjnej informacji zwrotnej. Otóż Uczelnia przedstawiła system oceny procentowej, którą za wykonane zadanie otrzymuje student. Ta informacja zwrotna jest udzielona za pośrednictwem platformy e-learningowej. Analizując zajęcia *resocjalizacja w teorii i praktyce*, to działanie jednak nie spełnia warunków rzetelnej informacji zwrotnej o poziomie osiągnięcia zakładanych w sylabusie efektów uczenia się, wówczas, gdy wszystkie osoby otrzymują informację zwrotną o pełnym (100%) ich osiągnięciu. Podkreślając, że szczegółowa analiza przedstawionych zadań etapowych zrealizowanych w ramach tych zajęć wskazuje, że one znacznie różnią się zawartością i jakością merytoryczną oraz nie są na równym poziomie. Taka informacja zwrotna, bez uwzględnienia stopniowalności ocen budzi wątpliwości co do ich rzetelności i wiarygodności. Zatem rekomenduje się stosowanie stopniowalności ocen jako informacji zwrotnej dla studenta o poziomie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, w przypadku zajęć *resocjalizacja w teorii i praktyce*.

Przedstawione przez Uczelnię dzienniki praktyk generalnie dowodzą, że monitorowanie tego zakresu kształcenia jest odpowiednie, ale wymaga przeglądu i doskonalenia. Z jednej strony podkreślić należy zaobserwowaną różnicę jakościową co do zawartości i dokładności prowadzonej dokumentacji. Przykładowo dziennik praktyk realizowanych w MOPS (specjalność organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych) w sposób lakoniczny podejmuje realizowane działania pedagogiczne. Podejmowana aktywność owszem dotyczyła np. profilaktyki, edukacji osób z problemami uzależnienia, działań w poradni rodzinnej czy zadań związanych z reintegracją społeczną. Była zatem specyficzna dla kierunku studiów, jednak jej opis jest hasłowy, bez rozwinięcia i analizy szczegółowej, co utrudnia ocenę poziomu osiągnięcia zakładanych efektów. Ten akurat dziennik koncentruje się tylko na referowaniu sumy zadań, przez co gubi z pola widzenia to co ważne dla oceny jakości. Nie ma w dzienniku refleksji własnej jako pogłębionej samodzielnej analizy, co w innych dziennikach jest realizowane i ma duże znaczenie dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Pozostałe dzienniki praktyk (z innych specjalności) są zdecydowanie bardziej skoncentrowane na pogłębionym analizowaniu działań specyficznych dla rodzaju wykonywanej w placówce pracy pedagogicznej. Ważną rolę pełni w nich program praktyk, właściwie otwierający dziennik praktyk. To on jednoznacznie porządkuje katalog oczekiwanych aktywności, które zwierają się w zajęciach kształcenia praktycznego i korespondują z zakładanymi dla nich efektami uczenia się. Dzienniki praktyk zasadniczo zawierają dwie grupy informacji: wskazanie bieżących zadań z potwierdzeniami opiekuna sprawującego nadzór nad tym kształceniem oraz własna analiza i interpretacja doświadczanych sytuacji formułowana przez studentów. Szczególnie ta druga grupa podsumowań i refleksji jest istotna dla oceny osiąganych kompetencji opisanych w efektach uczenia się. Tym bardziej, że są to kompetencje dalekosiężne, które wykraczają poza ramy czasowe trwania zajęć czy nawet studiów.

Analiza dokumentacji pozwala wnioskować, że realizowane metody weryfikacji – rozumiane jako szczegółowe zapisy w dzienniku – pozwalają na monitorowanie osiągniętych efektów uczenia się. Zarówno informacje o wykonywanych zadaniach, jak i refleksje oraz obserwacje opisywane w podsumowaniu pozwalają na wiarygodną ocenę osiągniętych efektów uczenia się dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Zajęcia z języka obcego zgodnie z sylabusem są realizowane w trzech semestrach studiów, obejmują 55 godzin zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim i 150 godzin pracy własnej studenta. Łączna suma punktów ECTS wynosi 8 punktów, podzielonych według semestrów 1. – 3 ECTS, 2. – 3 ECTS, 3. – 2 ECTS, zatem czas trwania tego kształcenia stwarza obiektywne możliwości osiągnięcia wymaganego poziomu tych umiejętności. Jednak zakładane w sylabusie metody weryfikacji nabywanych umiejętności na poziomie B2+ ESOKJ są nazbyt wąskie, jeśli uwzględnić szeroki zakres monitorowanych umiejętności (posługiwanie się językiem obcym, opanowanie terminologii specjalistycznej dla dyscypliny naukowej pedagogika – P7S_UK PRK). Przewidziano tylko dwie metody weryfikacji efektów uczenia się: wypowiedź ustna i zadanie pisemne. Wątpliwości budzi brak etapowego monitorowania osiągnięć pomiędzy poszczególnymi semestrami. W każdym semestrze trwania nauczania są systematycznie zdobywane jakieś efekty uczenia się, a w zakładanych metodach weryfikacji nie widać cykliczności sprawdzania i oceniania stopniowego poziomu opanowania języka obcego. Zaleca się modyfikację sylabusu zajęć język obcy, uwzględniając etapowy monitoring osiągania sprawności w posługiwaniu się językiem obcym oraz szerszy katalog metod etapowej weryfikacji osiągniętych efektów.

Informacje zwrotne w zakresie oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się są przekazywane studentom dwiema drogami. Jedna za pośrednictwem platformy e-learningowej, w zakładce każdego z prowadzonych zajęć, gdzie zapisywane są informacje procentowe lub oceny opisujące wynik danego zadania etapowego. W trakcie wizytacji nauczyciele akademicki podkreślali rolę komunikacji bezpośredniej jako drugiej drogi udzielania informacji zwrotnej. W bezpośrednim kontakcie, któremu sprzyja mała liczebność grup, omawiane są efekty zadań etapowych i osiągnięcie określonych efektów uczenia się.

Stosunkowo niewielkie grupy, w których prowadzone są zajęcia, sprzyjają bieżącym reakcjom na potencjalne sytuacje konfliktowe związane z ocenami i zachowaniami nieetycznymi. W trakcie spotkań z nauczycielami akademickimi omawiano realne przykłady takich zdarzeń. Są one rzadkie, rozwiązywane na wczesnym etapie rozwoju sytuacji spornej, bez eskalacji konfliktu. W tym zakresie Uczelnia posiada także sformalizowane procedury postępowania w sytuacji konfliktowej. Są one wyrażone w Procedurze o zasadach rozwiązywania konfliktów i reagowania na formy dyskryminacji i przemocy wobec kadry prowadzącej kształcenie, studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom. Realizację tej procedury od 2023 roku powierzono pełnomocnikowi rektora ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji. W ocenie nauczycieli akademickich rozwiązania antykonfliktowe są zauważalne i skuteczne, podając w tym zakresie konkretne przykłady działań z czynnym udziałem władz Uczelni.

Część procesu nauczania, dokumentowania i archiwizowania zadań etapowych jest realizowana przy użyciu profesjonalnej platformy e-learningowej. Korzystanie z niej wymaga rejestracji studenta, dostęp do platformy jest kontrolowany i ograniczony. Zatem systemowo zapewniono możliwość monitorowania aktywności edukacyjnej studentów np. ich udział w forach dyskusyjnych, etc. Identyfikacja studenta w tym zakresie jest możliwa i pozwala na identyfikację w ramach konkretnych

zajęć akademickich. Platforma jest także miejscem udostępniania zadań etapowych i odsyłania informacji zwrotnej.

Uczelnia posiada formalną i czytelną procedurę dyplomowania, którą opisano w treści Regulaminu studiów Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi oraz w Regulaminie Dyplomowania UNS w Łodzi. Mimo to realizacja przyjętych rozwiązań nie pozwala na osiągnięcie wysokiej jakości prac dyplomowych, adekwatnych do specyfiki kierunku pedagogika na studiach II stopnia. Dodatkowo, w trakcie przygotowania prac dyplomowych, tylko częściowo zapewnia się przygotowanie absolwenta do warunków pracy specyficznych dla kierunku studiów. Niektóre prace dyplomowe wykraczają poza kompetencje uzyskiwane przez absolwenta i kwalifikacje, jakie posiada po ukończeniu wizytowanego kierunku studiów.

Regulamin dyplomowania ma charakter uniwersalny, to znaczy że dotyczy wszystkich kierunków studiów prowadzonych w Uczelni. Na poziomie ogólnym Uczelnia zdefiniowała czytelne zasady np. warunki uprawniające do zdawania egzaminu dyplomowego i terminy. Ważnym aspektem jest formalny zapis o możliwości zastosowania alternatywnych form komunikacji i dostosowania dokumentacji do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uszczegółowienie zasad dyplomowania dotyczy zróżnicowanych poziomów dla studiów I, II stopnia i studiów jednolitych. Dlatego Regulamin odrębnie opisuje procedurę dyplomowania dla poszczególnych poziomów studiów. Natomiast nie odnosi się do specyfiki poszczególnych kierunków studiów i ich odrębności wyrażonej efektami uczenia się.

Procedura dyplomowania jest opisana na poziomie ogólnym, akcentując jej formalny charakter. Przykładowo opisano realizację seminarium dyplomowego, wskazując ogólne cele jakie ono realizuje w procesie kształcenia. Opisano zakres zdobywanych na seminarium umiejętności i zasady wyboru grupy seminaryjnej, oferowanej stosownie do wybranej specjalności. Realizację seminarium dyplomowego powierza się opiekunom pracy dyplomowej (w treści Regulaminu – stosowana nazwa to promotor), których wyznacza rektor Uczelni. Ważne dla podnoszenia jakości kształcenia są zasady wyboru tych opiekunów, które obowiązują na studiach II stopnia, ponieważ Uczelnia deklaruje, że opiekun pracy dyplomowej to nauczyciel akademicki posiadający minimum stopień doktora oraz istotne doświadczenie zawodowe, dydaktyczne lub naukowe, zdobyte poza uczelnią w dziedzinie związanej z kierunkiem lub specjalnością studiów. Dodatkowo jako element projakościowy Regulamin dyplomowania przewiduje możliwość sprawowania dodatkowej opieki naukowo-dydaktycznej nad realizacją magisterskich seminariów dyplomowych. Potencjalnie jest to działanie projakościowe, bo taką rolę pomocniczą Rektor może powierzyć nauczycielowi akademickiego ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub z tytułem naukowym profesora. Niestety w tym zakresie to działanie nie jest realizowane, bo Uczelnia takich osób nie posiada w swojej kadrze nauczycieli akademickich (szersza analiza w kryterium 4). Zatem mimo formułowania procedur projakościowych, to w tym zakresie są one realizowane tylko częściowo.

W Regulaminie dyplomowania opisano oczekiwania stawiane względem zawartości pracy dyplomowej na studiach II stopnia. Uczelnia zakłada, że temat powinien odpowiadać kierunkowi i wybranej specjalności. Realizacja pracy musi być indywidualna, a w uzasadnionych przypadkach grupowa, ograniczona do dwóch osób z wyraźnym określeniem zakresu wykonanej pracy przez każdą z osób. Dużą uwagę w zasadach dyplomowania Uczelnia przywiązuje do aspektów technicznych pracy np.: struktura spisu treści, zawartość rozdziałów, wskazując nazwy podrozdziałów (np. w zakresie metodologii badań własnych), zasady numerowania, czcionka, formy kopii cyfrowej pracy. Każda praca

jest kierowana do weryfikacji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Mimo szczegółowych założeń formalnych ich praktyczne znaczenie jest niewielkie dla podnoszenia jakości prac dyplomowych. Przykładowo z jednej strony zalecenia o zawartości metodologicznej kierują uwagę na badania w nurcie pozytywistycznym, z problemami i hipotezami do testowania. Analiza wybranych prac dyplomowych wskazała, że studenci często mechanicznie formułują hipotezy, to znaczy bez wiarygodnych podstaw w dotychczasowych badaniach pedagogicznych. Z drugiej strony nie ma pogłębionej refleksji o innych paradygmatach badawczych, ważnych w kształceniu na poziomie studiów II stopnia. Analiza wybranych prac dyplomowych wskazuje, że ich tematyka często znacznie odbiega od deklarowanego związku z kierunkiem i specjalnością, a nawet dyscypliną pedagogiką. Poważne wątpliwości budzi realne powiązanie problematyki prac z kierunkiem i obraną specjalnością i dyscypliną, do której kierunek został przyporządkowany. Świadczy o tym katalog tematów z lat 2023-2025, wśród których wiele jest ulokowanych poza pedagogiką, a raczej w psychologii, pedagogice specjalnej, zarządzaniu. Przykładowe tematy prac: Oddziaływania terapeutyczno-wychowawcze na dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych na przykładzie Internatu; Terapia pedagogiczna w pracy z dziećmi w spektrum autyzmu; Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci w spektrum autyzmu – analiza porównawcza podejść terapeutycznych; Organizacja procesu wspierania dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Studium przypadku; Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka ze spektrum autyzmu w opinii pedagoga. Pomimo, że zagadnienia specjalnych potrzeb edukacyjnych i rewalidacji uczniów, czy zagadnienia dzieci w spektrum autyzmu oraz wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z pewnością były podejmowane w toku zajęć akademickich, jako obszary wspomagające dla pedagogiki (zajęcia pedagogika specjalna – praca z dzieckiem/osobą o SPE), to nie jest uprawnione sytuowanie w nich pracy dyplomowej, szczególnie w zakresie szczegółowej wiedzy metodycznej. Przemawia za tym kilka argumentów: a) analiza przedmiotu badań pozostaje poza głównym nurtem teorii i badań, które student studiuje na kierunku pedagogika, a nie pedagogika specjalna, b) absolwent kierunku pedagogika nie ma kwalifikacji do prowadzenia tego typu terapii pedagogicznej, o których pisze pracę dyplomową, c) problematyka pracy jest lokowana poza przygotowaniem teoretyczno-metodycznym, ponieważ na ocenianym kierunku studiów nie realizuje się standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z przepisami obowiązującymi dla kierunku pedagogika specjalna. W konsekwencji niektóre tematy prac dyplomowych nie są spójne ze studiowanym kierunkiem, merytorycznie pozostają poza zasadniczym nurtem dorobku pedagogiki jako dyscypliny naukowej, do której przyporządkowano kierunek studiów. Ostatecznie tylko pośrednio wiążą się z zakładanymi, sformułowanymi efektami uczenia się specyficznymi dla tego kierunku studiów. Podobnie zastrzeżenia co do spójności ze studiowanym kierunkiem budzi tematyka prac, realizowanych w ramach specjalności organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych np.: Zarządzanie placówką samorządową pomocy społecznej na przykładzie Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze; Kultura organizacyjna i jej znaczenie na przykładzie Wojska Polskiego. Jakościowa analiza wybranych prac dyplomowych potwierdza powyższe wątpliwości. Okazuje się, że zawartość prac – szczególnie w warstwie teoretyczno-metodycznej, marginalnie bazuje na zasadniczym dorobku pedagogiki i jej subdyscyplin (szersza analiza jakościowa zawarta w załącznikach raportu). Podobnie analiza walorów praktycznych prac, uwzględniając charakterystyki PRK dotyczące programów o profilu praktycznym, nie potwierdza ich wysokiej jakości. Rekomendacje dla praktyki są ogólnikowe lub nieadekwatne do specyfiki kierunku studiów pedagogicznych. Praktyczny charakter prac jest ograniczony i niewielki, szczególnie w sytuacji, gdy tematyka badań własnych lokuje się w metodyce pedagogiki specjalnej, a student nie realizował efektów uczenia się wyrażonych w standardach przygotowujących teoretycznie i metodycznie do roli nauczyciela pedagoga specjalnego. Dlatego

zaleca się, aby prace dyplomowe o charakterze praktycznym na studiach II stopnia na kierunku pedagogika zawierały się w ramach formalnych kompetencji, jakie uzyskuje absolwent tego kierunku, dając gwarancję, że wdrażane projekty są spójne z zarówno z dorobkiem studiowanej dyscypliny i zakresem posiadanych kwalifikacji metodycznych.

Ważnym aspektem analizy jest brak systematycznego, okresowego nadzoru nad jakością procesu dyplomowania. W opisywanej procedurze całą odpowiedzialność za przyjęcie tematu pracy dyplomowej powierzono studentowi i opiekunowi naukowemu pracy. W konsekwencji brakuje w tym procesie roli opiniodawczej zespołu specjalistów pedagogów, którzy mogliby ocenić powiązanie efektów uczenia się z zakresem pracy dyplomowej. Dlatego zaleca się wprowadzenie systemowej procedury analizowania tematów prac dyplomowych i ich zatwierdzania w szerszym gronie specjalistów, posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie pedagogika, aby zagwarantować spójność pomiędzy tematami prac a specyfiką kierunku studiów i sformułowanych dla niego efektów uczenia się.

Druga grupa zasad opisanych formalnie w procesie dyplomowania dotyczy oceniania. Ocenę pracy dokonuje promotor i recenzent, powołany spośród pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni, którzy prowadzą zajęcia na danym kierunku. Są to oceny niezależne, odrębne, zaś w sytuacji spornej rektor może powołać dodatkowego recenzenta i na tej podstawie rozstrzyga o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego. W przypadku konieczności poprawienia pracy procedura oceny jest rozpoczynana od nowa. Od osób oceniających pracę wymaga się opinii uwzględniającej pozytywne i negatywne aspekty pracy. Analiza recenzji dołączonych do wybranych prac dyplomowych potwierdza ich opisowy charakter.

Trzecia grupa zasad w procedurze dyplomowania dotyczy przebiegu egzaminu dyplomowego na studiach II stopnia. Egzamin odbywa się przed komisją, przy czym zaleca się włączanie do składu komisji nauczyciela ze stopniem doktora habilitowanego lub tytułem naukowym profesora. Jak już wskazano powyżej na ocenianym kierunku nie ma zatrudnionych osób spełniających te kryteria, zatem przyjęte rozwiązanie nie jest wdrażane. W trakcie egzaminu zaleca się odczytanie obu opinii o pracy, a następnie student otrzymuje trzy pytania: dwa z pracy dyplomowej i jedno z wybranej specjalności. Analiza pytań zawartych w protokołach z egzaminów dyplomowych wskazuje, że nie zawsze są one na poziomie studiów II stopnia. Dodatkowo są nazbyt ogólnikowe, aby weryfikować efekty uczenia się na pogłębionym poziomie. Przykłady ogólnikowych pytań/zagadnień: Kultura organizacyjna – definicja, pojęcie; Rodzaje motywacji; Wybrana metoda badawcza; Funkcja i fazy zarządzania; Proszę wymienić dwa przykłady modeli zarządzania; Czym jest sondaż diagnostyczny. Zakres problemowy niektórych zagadnień jest na poziomie podstawowym, raczej dopasowanym do studiów I stopnia, nie zaś II stopnia. Ich ogólnikowy charakter nie pozwala ocenić co właściwie powinna zawierać odpowiedź. Tym samym niektóre formułowane pytania/zagadnienia w trakcie egzaminu nie świadczą o weryfikacji pogłębionej wiedzy, jaką student powinien się wykazać zgodnie z poziomem 7. charakterystyk PRK. Zaleca się, aby w toku procesu wdrażania systemu zapewnienia jakości uwzględnić okresową, krytyczną analizę pytań egzaminacyjnych, w kontekście ich spójności z ocenianym poziomem wymagań zawartych w charakterystykach 7. poziomu PRK dla studiów II stopnia.

Proces monitorowania i dokumentowania stopnia, w jakim studenci osiągają zakładane efekty uczenia się specyficzne dla kierunku pedagogika wymaga zmian i doskonalenia. Analiza udostępnionych materiałów tj. prace etapowe, prace dyplomowe, dzienniki praktyk potwierdzających monitorowanie osiągnięć studenta pokazuje, że Uczelnia w tym zakresie tylko częściowo spełnia wymagania

zapewnienia jakości kształcenia. Po pierwsze studenci wykonują prace etapowe, które koncentrują się na aspektach praktycznych np. napisanie opinii o uczniu, fragmentaryczna diagnoza, ale nie zawierają one wiarygodnych informacji o korzystaniu z pogłębionej wiedzy w trakcie wykonywania tych zadań. Wiele z przelizowanych prac nie podejmuje zagadnień teoretyczno-metodycznych specyficznych dla dorobku naukowego pedagogiki i nie wskazuje na sposoby zastosowania wiedzy w działaniach praktycznych. Przykładem są prezentacje (z zajęć metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej i terapeutycznej pt. Narzędzie terapeutyczne – pokój ciszy). Prace koncentrują się na celach, wyposażeniu, oczekiwaniach, ale całkowicie pomijają kwestię uzasadnienia w dorobku pedagogiki jak ten pokój ciszy wpisuje się w terapię pedagogiczną. Podobnie w jednej z prac sformułowano kilka tez (np. pobyt w pokoju ciszy wzmacnia poczucie własnej wartości) bez ich weryfikacji w badaniach pedagogicznych. Zajęcia projektowanie badań naukowych, według sylabusu wymagają opracowania pracy pisemnej – projekt badawczy. Natomiast przedstawione prace pisemne, dokumentujące osiągnięte efekty, są na bardzo wysokim poziomie ogólnikowości, nie oddają specyfiki projektowania badań pedagogicznych wraz z zasadami etyczności badań. Nie korzystano z pogłębionej analizy literatury dotyczącej stosowania metodologii w specyficznych badaniach pedagogicznych np. podejść badań jakościowych z ich paradygmatem metodologicznym. Zatem nie monitorowano efektów uczenia się w zakresie gromadzenia i stosowania zaawansowanej wiedzy w tym zakresie. Zatem w wielu zakresach kształcenia w Uczelni studenci wykonują czynności praktyczne, ale bez pogłębionej podbudowy wiedzy o teoriach pedagogicznych, szkołach pedagogicznych, zasadach i metodach wypracowanych w dorobku naukowym teorii wychowania i teorii nauczania. Respektując praktyczny profil studiów II stopnia, ważne dla jakości kształcenia jest łączenie realizacji zadań praktycznych z rzeczywistym zastosowaniem pogłębionej wiedzy, aby możliwe było osiągnięcie celów zdefiniowanych w charakterystykach poziomu 7. PRK. Prace dyplomowe jako dowód udokumentowania osiąganych efektów uczenia się także wymagają zmian i doskonalenia. Szczególnie jeśli lokują się poza dyscypliną pedagogika, bo wówczas nie mają odniesienia do aspektów teoretycznych i metodycznych pedagogiki. Ponadto nie lokują ewentualnych zadań praktycznych w zakresie kompetencji, jakie otrzymuje absolwent tego kierunku. Zatem nie jest to potwierdzenie na pełne przygotowanie absolwenta do wymagań rynku pracy w zakresie zadań adekwatnych do kierunku studiów i sformułowanych efektów uczenia się. Szczegółowe analizy procesu dyplomowania i prac etapowych w tym zakresie przedstawiono już w powyższych analizach. Na podkreślenie zasługuje duża skrupulatność dokumentowania osiągnięć w dziennikach praktyk (z wyjątkiem powyżej przeanalizowanym). Zakres oferowanych zajęć kształcących umiejętności praktyczne jest dokumentowany w wielu istotnych aspektach, a tym samym pozwala ocenić różne elementy uzyskanych efektów uczenia się.

Omówione powyżej aspekty prac etapowych i dyplomowych wskazują, że nie są one w pełni dopasowane do poziomu studiów II stopnia. Przemawiają za tym np.: formy zadań etapowych, ich tematyka (często ogólnikowo sformułowana) i stawiane wymagania bez należytego akcentowania poziomu wykorzystywania pogłębionej wiedzy specyficznej dla dorobku pedagogiki. Realizacja zadań etapowych i prac dyplomowych nie monitoruje w pełni osiągnięć zakładanych efektów uczenia się na poziomie studiów II stopnia. Realizowane zadania próbują akcentować praktyczny ich wymiar, ale w rzeczywistości stawiane problemy, proponowane rozwiązania zarówno badawcze i wdrożeniowe są fragmentaryczne, nawet czasami oderwane od dorobku badawczego i teoretycznego pedagogiki. Dlatego rekomenduje się, aby w procesie wdrażania systemu zapewnienia jakości kształcenia prowadzić cykliczną analizę prac etapowych i dyplomowych pod kątem dokumentowania w nich

realnych poziomów osiągania efektów uczenia się we wszystkich trzech kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Kierunek pedagogika II stopnia ma profil praktyczny, zatem nie jest prowadzona zintensyfikowana działalność badawcza i publikacyjna, która angażowałaby studentów. Nie pozyskano w trakcie wizytacji informacji o osiągnięciach studentów w zakresie działalności zawodowej i gospodarczej, z uwzględnieniem specyfik studiuwanego kierunku. Dodatkowo jest to trudne dla osiągnięcia przez studentów studiów niestacjonarnych, dzielących czas studiowania między inne zobowiązania.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia są sformułowane ogólnikowo i nie zapewniają selektywnego doboru kandydatów. W konsekwencji na studia II stopnia może zrekrutować się osoba bez wstępnego przygotowania w zakresie wiedzy, umiejętności czy kompetencji na poziomie 6. charakterystyk PRK. Taka sytuacja nie daje możliwości, aby w toku studiów zakładane efekty uczenia się pogłębić. Zatem respektując wymagania poziomu 7. charakterystyk PRK konieczne jest wprowadzenie zasad selektywnej rekrutacji.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięć studenta nie są wykorzystywane w takim stopniu, aby pokryć wszystkie efekty uczenia się. Dotyczy to doboru tych metod do poszczególnych zajęć, które są fragmentaryczne, dlatego tylko częściowo monitorują osiągnięcie założonych w sylabusach efektów. Podobnie sposób formułowania zadań etapowych i stawiane wymagania nie pozwalają na rzetelną dokumentację efektów w trzech kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Dodatkowo monitorowanie osiągnięć wymaga uwzględnienia etapowości w przypadku zajęć *język obcy*, który trwa przez 3 semestry. Konieczna jest przebudowa sylabusów pod kątem doboru metod weryfikacji i stawianych wymagań w zadaniach etapowych, aby precyzyjniej odnieść się do oceny i dokumentowania osiągnięć w pełnym katalogu sformułowanych efektów uczenia się dla kierunku studiów. Także procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innych uczelniach, w tym zagranicznych, wymagają doprecyzowania, aby zagwarantować merytoryczną i transparentną ich analizę oraz przejrzystość podejmowanych na jej podstawie decyzji władz Uczelni.

Szczegółowa analiza zasad dyplomowania wdrożonych w wizytowanej Uczelni wskazuje na nieefektywność procesu. Pomimo ukończenia studiów na kierunku pedagogika analizowane prace dyplomowe dotyczyły innych dyscyplin naukowych niż pedagogika. Praktyczny charakter prac jest niewielki i nie wypełnia wymagań spójnych z charakterystykami PRK dla profilu praktycznego, w zakresie rozwiązywania problemów i wdrażania rozwiązań do praktyki pedagogicznej. Obok tematyki prac dyplomowych także ich zawartość tylko częściowo lokuje się w dorobku naukowym dyscypliny pedagogika.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacje

1. Rekomenduje się stosowanie stopniowości ocen jako informacji zwrotnej dla studenta o poziomie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, w przypadku zajęć *resocjalizacja w teorii i praktyce*.
2. Rekomenduje się, aby w procesie wdrażania systemu zapewnienia jakości kształcenia prowadzić cykliczną analizę prac etapowych i dyplomowych pod kątem dokumentowania w nich realnych poziomów osiągnięcia efektów uczenia się we wszystkich trzech kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Zalecenia

1. Zaleca się opracowanie kryteriów rekrutacyjnych, które zapewniają selektywność w doborze kandydatów, posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia w toku studiów pogłębionych efektów uczenia się.
2. Zaleca się doprecyzowanie procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej, poprzez opracowanie precyzyjnych zasad i obszarów merytorycznej analizy.
3. Zaleca się dokonanie gruntowych zmian w zakresie zawartości sylabusów zajęć (*diagnostyka psychopedagogiczna, resocjalizacja w teorii i praktyce, organizacja, udzielenie i dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej*) w taki sposób, aby zapewnić należyty dobór metod weryfikacji postępów adekwatnie do pokrycia wszystkich zakładanych efektów uczenia.
4. Zaleca się modyfikację sylabusu zajęć *język obcy*, uwzględniając etapowy monitoring osiągnięcia sprawności w posługiwaniu się językiem obcym oraz szerszy katalog metod etapowej weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się po zakończeniu poszczególnych semestrów.
5. Zaleca się, aby prace dyplomowe o charakterze praktycznym na studiach II stopnia na kierunku pedagogika zawierały się w ramach formalnych kompetencji, jakie uzyskuje absolwent tego kierunku, dając gwarancję, że wdrażane projekty są spójne z dorobkiem studiowanej dyscypliny i zakresem posiadanych kwalifikacji metodycznych.
6. Zaleca się wprowadzenie systemowej procedury analizowania tematów prac dyplomowych i ich zatwierdzania w szerszym gronie specjalistów, posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie pedagogika, aby zagwarantować spójność pomiędzy tematami prac a specyfiką kierunku studiów i sformułowanych dla niego efektów uczenia się.
7. Zaleca się, aby w toku procesu wdrażania systemu zapewnienia jakości uwzględnić okresową, krytyczną analizę pytań egzaminacyjnych, w kontekście ich spójności z ocenianym poziomem wymagań zawartych w charakterystykach 7. poziomu PRK dla studiów II stopnia.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Uczelnia zaprezentowała kadrę dydaktyczną dla kierunku pedagogika, którą stanowi: 7 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy oraz 10 nauczycieli, którym Rektor powierza realizację zajęć akademickich w formie współpracy zlecanej. Uwzględniając, że liczba studentów na studiach II stopnia jest niewielka (32), to ilościowo stan kadry akademickiej pozwala zrealizować zakładane w programie studiów godziny zajęć w bezpośrednim kontakcie na tyle, że zakładane efekty uczenia mogą zostać potencjalnie osiągnięte. Ta grupa nauczycieli realizuje 1395 godzin dydaktycznych, natomiast inne osoby prowadzące zajęcia realizują 290 godzin w trwającym cyklu kształcenia na studiach II stopnia.

Grupa nauczycieli akademickich, zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy składa się z 4 osób ze stopniem naukowym doktora, zróżnicowanych pod względem obszaru reprezentowanych dyscyplin naukowych. W tej grupie zasadniczo tylko jedna osoba posiada stopień naukowy doktora ściśle powiązany z dyscypliną pedagogika, do której przyporządkowano kierunek studiów. Wśród grupy doktorów są: 1 nauczyciel ze stopniem naukowym doktora w zakresie psychologii (kierunki dokształcania podyplomowego to doradztwo zawodowe i przedsiębiorczość oraz socjoterapia); 1 nauczyciel ze stopniem naukowym doktora w zakresie pracy socjalnej, tytułem zawodowym magister na kierunku zdrowie publiczne, tytułem licencjata na kierunku pedagogika, specjalność resocjalizacja z profilaktyką społeczną (doksztalcenie podyplomowe w kierunku MBA, doradztwa osobowego i zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzanie w placówkach służby zdrowia); 1 nauczyciel ze stopniem naukowym doktora w zakresie pedagogiki, tytułem zawodowym magistra w zakresie pedagogiki o specjalności pedagogika wieku dziecięcego (doksztalcenie podyplomowe w kierunku edukacji specjalnej z pedagogiką wspierającą, MBA); 1 nauczyciel ze stopniem naukowym doktora w zakresie językoznawstwa, tytułem zawodowy magistra w zakresie pedagogiki (kształcenie podyplomowe w kierunku logopedii, pedagogiki specjalnej, zarządzania placówką oświatową, coachingu i mentoringu, pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej).

W grupie nauczycieli akademickich posiadających tytuł zawodowy magister, pracujących w Uczelni jako podstawowym miejscu są specjaliści: 1 nauczyciel posiadający tytuł zawodowy magistra w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej z elementami pracy socjalnej oraz w tytuł magistra w zakresie psychologii, specjalność psychologa kliniczna i zdrowia, tytuł licencjata w zakresie pedagogiki - resocjalizacja z socjoterapią (kształcenie podyplomowe w kierunku psychotraumatologii); 1 nauczyciel posiadający tytuł zawodowy magistra w zakresie psychologii (kształcenie podyplomowe w zakresie socjoterapii, psychosomatyki i somatopsychologii); 1 nauczyciel posiadający tytuł zawodowy magistra w zakresie zarządzania i marketingu.

Analiza struktury zatrudnienia kadry budzi wątpliwości co do efektywności kształcenia studentów pedagogiki na poziomie studiów II stopnia. Pierwszą trudnością jest brak kierunkowego wykształcenia pedagogicznego, ponieważ zasadniczo niewielu nauczycieli akademickich je posiada na poziomie wyższym niż tytuł magistra. Zatem kadra tylko częściowo dysponuje przygotowaniem koniecznym do prowadzenia zajęć o pogłębionych efektach uczenia się na poziomie 7. charakterystyk PRK. Dodatkowo wątpliwości dotyczące przygotowania kadry do prowadzenia studiów na kierunku pedagogika wzmacnia analiza jakościowa dorobku naukowego powyżej wskazanych osób. Ten dorobek – rozpoznawany pod względem jakości publikacji naukowych – w dużej mierze lokuje się poza

pedagogiką lub tylko częściowo jej dotyczy. Przykładowo: nauczyciel akademicki z wykształceniem psychologicznym o największym dorobku publikacyjnym lokuje problematykę badań i artykułów (co rozumiałe) w zagadnieniach specyficznych dla dyscypliny psychologia, dlatego dorobek publikacyjny i badawczy tylko częściowo koresponduje ze sformułowanymi efektami uczenia się dla kierunku pedagogika. Podobnie publikacje nauczyciela ze stopniem doktora w zakresie pracy socjalnej lokują się w zagadnieniach bezpieczeństwa, obronności, wojny hybrydowej, a wśród publikacji nie ma żadnej, która korespondowałaby z kierunkiem studiów pedagogika. Także nauczyciel ze stopniem naukowym w zakresie językoznawstwa posiada opublikowane dwa artykuły naukowe, ale nie dotyczą one specjalistycznego obszaru pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, w którym realizuje zajęcia (jeden artykuł o dorobku pedagogicznym J. Korczaka, drugi o uczuciach i emocjach na podstawie badań gimnazjalistów). Zasadniczo publikacje naukowe wprost lokowane w problematyce specyficznej dla pedagogiki posiada tylko jeden nauczyciel, pedagog, z dorobkiem 8 artykułów poświęconych zagadnieniom dysleksji, twórczości w rozwoju człowieka oraz edukacji inkluzywnej. Drugi nauczyciel magister pedagog, posiadający 4 publikacje lokuje je w pedagogice resocjalizacyjnej i są związane z problematyką zaburzeń w zachowaniu i orientacji życiowej nieletnich. Generalnie dorobek naukowy kadry akademickiej nie jest ugruntowany w dyscyplinie pedagogika. Także nie jest on znaczący na tyle, aby umożliwić prowadzenie zajęć akademickich na poziomie studiów II stopnia.

Drugą grupę nauczycieli akademickich stanowią osoby, które prowadzą zajęcia akademickie w ramach umów zlecenia. Uczelnia posiada współpracowników zaangażowanych w prowadzenie zajęć w roku akademickim 2025/26 w liczbie 3 nauczycieli ze stopniem naukowym doktora i 7 nauczycieli z tytułem zawodowym magistra. W grupie doktorów są osoby: 1 nauczyciel ze stopniem naukowym doktora w zakresie nauk o bezpieczeństwie, tytułem zawodowym magister socjologii; z 11 publikacjami naukowymi w zakresie bezpieczeństwa państwa, edukacji dla bezpieczeństwa, roli organizacji pozarządowych w zapewnianiu bezpieczeństwa państwa; 1 nauczyciel ze stopniem naukowym doktora w zakresie filozofii, tytułem zawodowym magister w zakresie teologii, natomiast w zakresie pedagogiki ukończył studium przygotowania pedagogicznego; publikacje naukowe dotyczą miłości, aksjologii, humanizmu, filozofii wychowania; 1 nauczyciel ze stopniem naukowym doktora w zakresie pedagogiki i tytułem zawodowym magister pedagogiki, ze specjalnością rewalidacja osób upośledzonych umysłowo, oligofrenopedagogika, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza. Publikacje naukowe w liczbie 8 artykułów dotyczą problematyki zdrowia i choroby, zaburzeń przetwarzania sensorycznego, terapii pacjenta psychiatrycznego, kwestii rozmowy o wojnie i pokoju w odniesieniu do edukacji.

W grupie nauczycieli współpracujących z Uczelnią, posiadających tytuł zawodowy magister są specjaliści w zakresie: informatyki, filologii angielskiej, zarządzania i marketingu, wychowania fizycznego, historii z WOS oraz dwie osoby z wykształceniem pedagogicznym, w zakresie nauczania początkowego, w tym jedna osoba z kwalifikacjami logopedy.

Pod względem struktury kwalifikacji nauczycieli Uczelnia tylko częściowo dysponuje kadrami akademickimi przygotowanymi do prowadzenia studiów II stopnia na kierunku pedagogika. Skład kadry wymaga uzupełnienia o dodatkowych specjalistów z zakresu pedagogiki, szczególnie prowadzących badania zgodne z problematyką specjalności powiązanych z subdyscyplinami pedagogiki. Jeśli chodzi o nauczycieli z doświadczeniem praktycznym, to Uczelnia czyni starania, aby pozyskiwać osoby z różnych obszarów wiedzy i kompetencji, o czym świadczy analizowana powyżej struktura kadry i różnorodność specjalistów. Jednak dobór praktyków jest tylko częściowo powiązany ze specjalistycznym kształceniem w obrębie oferowanych specjalności. Przykładowo w roku akademickim

2025/26 Uczelnia prowadzi kształcenie w ramach dwóch specjalności: *organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych* oraz *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i praca z rodziną*. Jednak wśród kadry niewielu nauczycieli ma doświadczenie metodyczne z instytucji bezpośrednio związanych z działalnością opiekuńczo-wychowawczą. Nie ma wielu osób zajmujących się np. pieczą zastępczą, pracujących w instytucjach socjalizacyjnych, socjalizacyjno-interwencyjnych, placówkach opieki rodzinnej, minimalny jest udział w kształceniu asystentów rodzin czy specjalistów ds. pracy z rodziną z ośrodków pomocy społecznej. Należy podkreślić, że rozbudowanie kadry akademickiej o pracowników instytucji publicznych, realizujących zadania bezpośrednio w zakresie opieki i wychowania jest niezwykle istotne, gdyż po ukończeniu tego kierunku studiów to właśnie głównie placówki publiczne (administracja samorządowa) będą potencjalnymi miejscami zatrudnienia. Zainteresowania i doświadczenia obecnej kadry akademickiej są niewątpliwie szerokie i bogate, ale nie odnoszą się w pełni do specjalistycznych obszarów pedagogiki np. metodyki pracy pedagoga w zakresie realizowanych specjalności. Tym samym ograniczony jest zakres przygotowania praktycznego absolwenta do wykonywania zadań specyficznych dla pedagoga w ramach studiowanego kierunku i specjalności.

Jeśli chodzi o kadre naukową, czyli osoby z dorobkiem badawczym i publikacyjnym w subdyscyplinach pedagogiki, których dotyczą oferowane specjalności studiowania, to wymaga ona znacznego wzmocnienia. Dodatkowo nie pozyskano kadry nauczycieli, których dorobek publikacyjny wprost wiąże się np. z pedagogiką społeczną, która ma szerokie tradycje badań i dorobku naukowego, leżącego u podstaw koncepcji opieki i wychowania. Także nie ma osób, które specjalizowałyby się w prowadzeniu badań i publikacji o charakterze metodycznym, lokowanym wprost w pedagogice opiekuńczo-wychowawczej i teorii wychowania (skoro taką specjalność Uczelnia prowadzi w tym roku akademickim). Specjalistyczny dorobek naukowy i publikacyjny aktualnych nauczycieli nie jest na tyle rozbudowany i ugruntowany w dyscyplinie pedagogika, aby zapewniał wysokiej jakości kształcenie na studiach II stopnia. Tym samym tylko częściowo możliwe jest przygotowanie absolwentów do praktycznej działalności zawodowej, prowadzonej w specjalistycznych obszarach pedagogiki. Uwzględniając wymagania poziomu 7. charakterystyk PRK oraz specyfikę dyscypliny naukowej, do której przypisano kierunek studiów, zaleca się wzmocnienie składu kadry nauczycieli o osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł profesora, których dorobek naukowy byłby ulokowany wprost w dyscyplinie pedagogika, adekwatnie do oferowanych specjalności.

Przydział zajęć poszczególnym nauczycielom akademickim jest mocno zróżnicowany. Co do zasady można zauważyć, że władze Uczelni starają się dobrać zajęcia w taki sposób, aby korespondowały z zainteresowaniami i doświadczeniem praktycznym nauczycieli. Na taką elastyczność i negocjowanie przydziału zajęć wskazywali w trakcie wizytacji sami nauczyciele. Analizując przydziały zajęć można zauważyć, że duża grupa zajęć jest ściśle dopasowana do kompetencji nauczycieli. Przykładowo zajęcia z zakresu psychologii generalnie są powierzane specjalistom w tym zakresie. Podobnie zajęcia związane z zarządzaniem projektem, awansem zawodowym etc. prowadzą specjaliści z zakresu zarządzania i marketingu. Nauczyciel ze stopniem doktora w zakresie filozofii realizuje zajęcia *współczesne problemy filozofii i etyki*, nauczyciel socjolog realizuje zajęcia *współczesne problemy socjologii*. Osoba z kwalifikacjami logopedy prowadzi zajęcia *emisja i higiena głosu*, doktor w zakresie pedagogiki, z dorobkiem publikacyjnym wokół twórczości dzieci prowadzi zajęcia *psychopedagogika twórczości*, etc. Można zauważyć, że czynione są starania projakościowe w kierunku powierzania zajęć specjalistom w danym zakresie.

Mimo to jest grupa zajęć specjalistycznych w zakresie pedagogiki i jej subdyscyplin, do których dobór nauczycieli budzi wątpliwości.

Przykłady zajęć z wadliwie obsadzoną kadrą (wg załącznika 4):

- a) *innowacyjne i alternatywne metody pracy opiekuńczo-wychowawczej* / II stopnia / II rok, gdyż zakres publikacji nauczyciela nie potwierdza prowadzenia badań własnych w zakresie rozwoju metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej,
- b) *projektowanie badań naukowych* / II stopnia / I rok, ponieważ wykształcenie nauczyciela nie jest w dyscyplinie pedagogika, publikacje nie wskazują na posiadanie doświadczenia w projektowaniu i prowadzeniu badań specyficznych dla dyscypliny pedagogika, z uwzględnieniem specyfiki instytucji oświaty i edukacji,
- c) *organizacja, udzielanie i dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej* / II stopnia / II rok, ponieważ nauczyciel ma wykształcenie psychologiczne a nie pedagogiczne, mimo że z szerokim doświadczeniem w pragmatyce zadań psychologicznych, ale niespójnym ze szczegółowym warsztatem metodycznym w pracy pedagoga,
- d) *seminarium* / II stopnia, gdyż nauczyciele mają wykształcenie na poziomie doktorskim inne niż dyscyplinie pedagogika, ich dorobek nie wskazuje na posiadanie doświadczenia w projektowaniu badań specyficznych dla dyscypliny pedagogika, dodatkowo publikacje naukowe nie wskazują na samodzielne prowadzenie badań bezpośrednio pedagogicznych, przez co można wnioskować, że ci nauczyciele mają niewielkie doświadczenie badawcze w stosowaniu specyficznej metodologii badań specyficznych dla pedagogiki,
- e) *praktyka specjalnościowa* / II stopnia, prowadzona przez nauczyciela bez wykształcenia w zakresie pedagogiki, co nie daje gwarancji posiadania wiedzy ogólnej i szczegółowej specyficznej dla dyscypliny, która odpowiednio profilowałaby realizację zajęć kształtujących umiejętności pedagogiczne.

Analizując szczegółowo powyższe przykłady zajęć pojawia się wiele wątpliwości dotyczących odpowiedniego ich powierzenia. Przykładowo zajęcia *innowacyjne i alternatywne metody pracy opiekuńczo-wychowawczej*, jako specjalistyczne zajęcia metodyczne powierzono nauczycielowi, którego wykształcenie jest w obszarze językoznawstwa (stopień doktora), a wykształcenie pedagogiczne jest na poziomie magisterskim i podyplomowym. Analiza osiągnięć zawodowych mocno akcentuje doświadczenia dydaktyczne i zaangażowanie w proces nauczania w Uczelni. Mimo to nauczyciel nie prowadzi badań własnych, które byłyby publikowane w zakresie ewoluowania metodyki opiekuńczo-wychowawczej i jej innowacyjności w kontekście szczegółowej wiedzy z dyscypliny pedagogika. Dlatego nie można wysoko ocenić przygotowania nauczyciela do pogłębionego realizowania efektów uczenia się na studiach II stopnia. Nie ma w wykazie publikacji żadnej, która lokowałaby się w zaawansowanych badaniach wprost nad metodami pracy opiekuńczo-wychowawczej.

Inny przykład to zajęcia *projektowanie badań naukowych*, które powierzono specjalście w zakresie socjologii i nauk o bezpieczeństwie (tytuł magistra w zakresie socjologii, stopień doktora w zakresie nauk o bezpieczeństwie), co budzi wątpliwość dotyczącą doświadczenia w prowadzeniu badań specyficznych dla pedagogiki, z uwarunkowaniami wynikającymi ze specyfiki placówek oświatowych, edukacyjnych lub opiekuńczych, etyki badań z udziałem np. Uczniów. Potwierdza to szczegółowa analiza dorobku, w którym wystąpienia konferencyjne i publikacje lokują się w zagadnieniach bezpieczeństwa, nie pedagogiki z jej subdyscyplinami. Przedstawiona przez Uczelnię charakterystyka

dorobku i publikacji mocno koncentruje kompetencje nauczyciela w zakresie nauk społecznych. Jednak profil kształcenia pedagogicznego na poziomie studiów II stopnia, szczególnie w zakresie projektowania i prowadzenia badań naukowych, ma dokładniejszą specyfikę, niż ogólna metodologia szeroko rozumianych nauk społecznych. Wątpliwości budzi nie to czy nauczyciel posiada kwalifikacje metodologiczne, ale na ile pozwalają one przygotować studenta w sposób pogłębiony do prowadzenia badań pedagogicznych, według specyfiki tej dyscypliny naukowej.

Zastrzeżenia budzi dobór opiekunów prac dyplomowych, czyli nauczycieli którym powierzono prowadzenie *seminarium*. Wskazani przez Uczelnię nauczyciele nie mają doświadczenia w prowadzeniu badań w zakresie dyscypliny pedagogika. Nie posiadają stopnia doktora uzyskanego w dyscyplinie pedagogika, zatem na poziomie zaawansowanym (to znaczy np. przygotowując własną dysertację doktorską) nie prowadzili badań specyficznych dla pedagogiki i jej szczegółowych subdyscyplin. Dodatkowo ich dorobek w prowadzeniu badań i publikowaniu ich wyników jest niewielki. Wskazani opiekunowie prac magisterskich uzyskali stopnień doktora w innych dyscyplinach naukowych niż pedagogika. Jeden z nauczycieli realizował stopnień doktora w zakresie językoznawstwa, a przedstawiony w charakterystyce dorobek naukowy i publikacyjny nie świadczy o jego zaawansowaniu na gruncie wprost pedagogiki. Zasadniczo jest to 1 artykuł z 2017 roku, bazujący na badaniach ankietowych gimnazjalistów. Drugi nauczyciel uzyskał stopnień doktora w zakresie pracy socjalnej, tytuł magistra w zakresie zdrowia publicznego, zaś tytuł licencjata w zakresie pedagogiki. W katalogu przedstawionych publikacji tylko 1 pośrednio dotyczy zagadnień pracy edukacyjnych, ponieważ poświęcona jest edukacji i wychowaniu na rzecz bezpieczeństwa. Pozostałe prace i wystąpienia konferencyjne generalnie dotyczą zagadnień bezpieczeństwa. Zatem opiekunowie prac dyplomowych nie mają wystarczającego doświadczenia, aby wspierać studentów w realizacji badań pedagogicznych na poziomie studiów II stopnia (szczegółowa analiza wybranych prac dyplomowych w załącznikach).

Kolejny przykład to zajęcia *organizacja, udzielanie i dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej* (studia II stopnia, II rok). Nauczyciel ma wykształcenie psychologiczne a nie pedagogiczne, z dużym dorobkiem praktycznym. W zakresie doświadczeń zawodowych Uczelnia wskazała stanowiska pracy np. pracownik socjalny, psycholog szkolny, kurator społeczny, socjoterapeuta, asystent rodziny. Jednak zakres tych doświadczeń tylko częściowo jest adekwatny do specyfiki efektów uczenia się dla tych zajęć, gdzie obok pragmatyki psychologicznej jest działalność wprost pedagogiczna. Zatem inny warsztat pracy, inne kwalifikacje absolwenta pedagogiki i inne narzędzia stosowane w pracy. Zakres zadań pedagoga udzielającego pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest odrębny i równoważny z pracą psychologa. Specjaliści współpracują i uzupełniają swoją pracę, dlatego w ramach efektów uczenia się dla tych zajęć ważne jest przygotowanie pedagoga do specyficznych jemu zadań.

Jeszcze inny przykład to zajęcia *praktyka specjalnościowa*, realizowana na specjalności *organizacja i zarządzanie w usługach społecznych i edukacyjnych*. Te zajęcia są powierzone nauczycielowi nieadekwatnie wobec jego wykształcenia, które dotyczy zarządzania a nie pedagogiki. Zatem taki dobór nauczyciela nie może gwarantować skuteczności prowadzenia szczególnie wsparcia i nadzoru merytorycznego studenta, studiującego na kierunku pedagogika. Taką tezę potwierdza szczegółowa analiza jakości dziennika praktyk, która wskazuje na potrzebę bardziej merytorycznego wsparcia studentów w toku realizacji kształcenia praktycznego. Z tego względu, że wszystkie zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne powinny lokować się w ramach dyscypliny pedagogika, to także opiekun powinien posiadać przygotowanie merytoryczne specyficzne dla tej dyscypliny na naukowej. Zaleca

się, aby przydział zajęć specjalistycznych w zakresie pedagogiki uwzględniał przygotowanie merytoryczne i doświadczenia zawodowe lokowane wprost w dyscyplinie pedagogika, do której przyporządkowano kierunek studiów.

Na podstawie spotkań z nauczycielami akademickimi w trakcie wizytacji zespołu oceniającego ustalono, że władze Uczelni dokładają wszelkich starań, aby przygotować ich do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem platformy e-learningowej. Nauczyciele mają wsparcie od osób zajmujących się zarządzaniem platformą w Uczelni. Udzielano im pomocy w zakresie obsługi zakładanych na platformie kursów powiązanych z powierzonymi zajęciami. W zakresie prowadzenia części zajęć z wykorzystaniem kształcenia na odległość nauczyciele posiadają kompetencje techniczne i merytoryczne, aby je zrealizować.

Zasady doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia są wyrażone w dokumencie Polityka rozwoju kadr Uczelni Nauk Społecznych (jako załącznik do uchwały nr 18 Senatu UNS z siedzibą w Łodzi z dnia 7 marca 2025 r.). Co więcej przyjęte formalnie regulacje dotyczą dwóch grup pracowników, czyli nauczycieli i innych osób, które nie prowadzą zajęć. Rozwiązania są odrębnie sformułowane, uwzględniając inną specyfikę pracy tych grup. Wobec nauczycieli prowadzących zajęcia akademickie Uczelnia prowadzi działania wspierające w zakresie polityki kadrowej. W trakcie spotkania z przedstawicielami nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku informowali oni, że polityka rekrutacji i zatrudnienia jest w ich ocenie przejrzysta. Opisując własny proces rekrutacji, dostrzegali w nim m.in. otwartość na dialog ze strony władz Uczelni, aby gruntownie poznawać doświadczenie i zainteresowania kandydatów w trakcie rekrutacji. W tym dialogu ustalono zakres spójności pomiędzy przygotowaniem zawodowym a planowaną realizacją zajęć akademickich. Zatrudnienie obecnych na spotkaniu nauczycieli obejmuje różne okresy, od kilku miesięcy (którym niedawno powierzono realizację zajęć) do kilku lat. Zatem Uczelnia ma współpracowników długo z nią związanych i to wielokrotnie podkreślano w wypowiedziach, jako argument przemawiający za stabilną polityką kadrową prowadzoną przez władze Uczelni. Przywołana polityka zatrudnienia, w oparciu o ww. dokument, jest realizowana stosunkowo krótko, bo od marca 2025 roku. Jednak uwzględniając bezpośrednie wypowiedzi nauczycieli, dotyczące wcześniejszego okresu można stwierdzić, że w tym zakresie przyjęte rozwiązania służą dążeniu do zapewniania jakości kształcenia. Potwierdza to także analizowany powyżej dobór zajęć do kwalifikacji, który w dużej mierze jest odpowiedni (poza wyjątkami wskazanymi w załączniku nr 4 do niniejszego raportu).

Częścią polityki rozwoju jest system motywowania premiowego za działania istotne dla osiągnięcia celów strategicznych Uczelni. Natomiast zakres rozwoju zawodowego realizuje się poprzez podnoszenie kwalifikacji (kursy, warsztaty, konferencje) i samokształcenie. W trakcie spotkań z przedstawicielami kadry nauczycieli potwierdzono, że realnie oferta szkoleń jest przekazywana każdemu pracownikowi np. poprzez maile. Oferty dokształcania gromadzi pracownik administracyjny Uczelni i je rozpowszechnia. Tym samym każda osoba zainteresowana ma dostęp do takiej oferty form i możliwości dokształcania. Z drugiej strony podawano konkretne przykłady własne, kiedy władze Uczelni sfinansowały udział w specjalistycznym kursie, warsztatach czy wyjeździe konferencyjnym, co jest częścią także rozwoju naukowego osób zainteresowanych. Zatem Uczelnia tworzy pracownikom ramy doskonalenia zawodowego, co zainteresowane osoby wysoko ceniły.

Realizacja zadań związanych z prowadzeniem okresowych ocen nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia odbywa się poprzez: a) ankiety do zajęć (sformalizowany Arkusz ewaluacji zajęć dydaktycznych), która obejmuje katalog pytań zamkniętych np. o sposobie prowadzenia zajęć przez

nauczyciela oraz odrębne pytania do oceny zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dodatkowo z pytaniami otwartymi o opinie studentów; b) hospitacje zajęć (sformalizowany Protokół hospitacji zajęć dydaktycznych), c) Ankieta ewaluacyjna dla nauczycieli akademickich UNS, ukierunkowana na zebranie informacji o potrzebach zmian organizacyjnych, dla poprawy warunków kształcenia oraz projektowania zmian, d) ankieta pt. Warunki prowadzenia procesu kształcenia, adresowana do studentów. Formalnie katalog działań w tym zakresie wynika z Regulaminu okresowej oceny nauczycieli akademickich UNS w Łodzi, który stanowi integralną część wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Na poziomie operacyjnym szczegółowe działania w zakresie okresowej oceny nauczycieli wynikają z procedury nr 12 WZSJK. Ocena odbywa się z uwzględnieniem kryteriów szczegółowych: działalność dydaktyczna, zaangażowanie organizacyjne, rozwój zawodowy. Odbywa się minimum raz na 4 lata lub częściej w sytuacji wystąpienia poważnych zastrzeżeń, zaś kompetencje w zakresie tej oceny powierzono Pełnomocnikowi Rektora ds. jakości kształcenia. Dokumentowanie tych wyników ma charakter indywidualny i zbiorczy. Ważne są prognozowane sposoby wykorzystania efektów ocen, które Uczelnia lokuje w: konstruowaniu oferty szkoleń na podstawie wniosków, tworzeniu rekomendacji do dalszych działań projakościowych, podejmowaniu decyzji o dalszym powierzaniu realizacji zajęć akademickich. Natomiast należy podkreślić, że w Uczelni rozwiązania systemowe zostały uszczegółowione i prowadzone według nowych zasad dopiero od roku akademickiego 2025/26. Zmiana pozwoliła wyodrębnić zarówno procedury szczegółowe, jak i załączniki, które służą wykonywaniu i dokumentowaniu tych procedur. Tym samym podmioty odpowiedzialne za politykę jakości w Uczelni potrzebują czasu na ich wdrożenie i zaprezentowanie realnych, udokumentowanych działań systemowych, również w zakresie oceny nauczycieli i generalnie warunków prowadzenia studiów, co przemawia za częściowym spełnieniem tego kryterium.

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi posiada formalnie przyjęte wewnętrzne regulacje w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i przemocy. W tym zakresie wyznaczono osobę odpowiedzialną za realizację tej polityki. Podział zadań uwzględnia rolę pełnomocnika rektora ds. polityki równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji (powołany do tych zadań od 2023 r.) i władz Uczelni. Przyjęte regulacje formalne obejmują zarówno działania prewencyjne, jak i procedury interwencyjne, zgodne z przepisami krajowymi oraz międzynarodowymi standardami ochrony praw człowieka, m.in.: inicjowanie i opiniowanie prowadzonych procedur, wspieranie studentów i pracowników w sytuacjach naruszenia zasad równości i niedyskryminacji, upowszechnianie wiedzy i organizowanie działań edukacyjnych w tym zakresie.

Dodatkowo w Uczelni obowiązuje wewnętrzna *Procedura zgłaszania i reagowania w przypadku zaistnienia konfliktu oraz przypadków dyskryminacji i przemocy*. W trakcie rozmów z nauczycielami akademickimi uczestniczącymi w spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzono, że informacje o tym dokumencie były faktycznie rozpowszechniane i pracownicy wiedzą o jego obowiązywaniu. Ponadto Uczelnia wdrożyła Standard antydyskryminacyjny, stanowiący zbiór zasad i deklaracji na rzecz tworzenia środowiska akademickiego wolnego od dyskryminacji. Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem konfliktom zaowocowała współpracą z podmiotami zewnętrznymi np. Fundacją Innpolis (Centrum Interwencji Kryzysowej), Polskim Centrum Mediacji Oddział Łódź, Stowarzyszeniem Mediatorów Pactus, których pomoc jest możliwa w sytuacjach poważnego sporu lub sytuacji kryzysowej. Dodatkowo wypowiedzi nauczycieli odwoływały się do przykładów zdarzeń, w których używanie tych rozwiązań oraz zaangażowanie osób pozwoliły skutecznie rozładowywać konflikt.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kadra nauczycieli akademickich, którą dysponuje Uczelnia tylko częściowo jest przygotowana do prowadzenia studiów na kierunku pedagogika II stopnia. Z jednej strony akcentowany jest profil praktyczny tego kierunku, dlatego do realizacji zajęć są włączane osoby z bogatym doświadczeniem praktycznym. Jednak szczegółowa, jakościowa analiza tych doświadczeń wskazuje, że często są one tylko pośrednio powiązane z pedagogiką, a czasami marginalnie z jej subdyscyplinami, w których oferowane są specjalności. Generalnie w kadrze Uczelni niewielka jest reprezentacja nauczycieli pedagogów z doświadczeniem wprost metodycznym np. w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej. Prowadzone kształcenie na studiach II stopnia w ograniczonym zakresie przygotowuje absolwentów do wykonywania czynności praktycznych, specyficznych dla kierunku ukończonych studiów, z uwagi na wąski udział pedagogów-metodyków w realizacji zajęć specjalistycznych. Podobnie Uczelnia nie pozyskała nauczycieli, których dorobek naukowy (publikacyjny i badawczy) byłby w pełni spójny i znaczący dla pedagogiki i jej subdyscyplin. Jakościowa analiza publikacji nie wskazuje na związki artykułów czy monografii z teorią i metodyką specyficzną dla kierunku i dyscypliny naukowej pedagogika. Posiadany dorobek publikacyjny nauczycieli nie jest rozbudowany i ugruntowany we własnych badaniach naukowych na tyle, aby umożliwić kształcenie studentów na poziomie studiów II stopnia, w zakresie poziomu 7. charakterystyk PRK. Dążąc do wzmocnienia jakości kształcenia, w tym stosowania pogłębionej wiedzy naukowej w realizacji zadań praktycznych, konieczne jest rozbudowanie kadry nauczycieli o pedagogów z dorobkiem naukowym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się wzmocnienie składu kadry nauczycieli o osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł profesora, których dorobek naukowy byłby ulokowany wprost w dyscyplinie pedagogika, adekwatnie do oferowanych specjalności.
2. Zaleca się, aby przydział zajęć specjalistycznych w zakresie pedagogiki uwzględniał przygotowanie merytoryczne i doświadczenia zawodowe lokowane wprost w dyscyplinie pedagogika, która jest wiodąca dla prowadzonego kierunku studiów.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Bazę dydaktyczną Uczelni Nauk Społecznych, stanowią pomieszczenia zlokalizowane w Łodzi przy ul. Kamińskiego 21. Budynek posiada 5 kondygnacji z piwnicą i jest wykorzystany i zagospodarowany jako baza dydaktyczna Uczelni, zlokalizowane są tu aule i sale dydaktyczne, z których korzystają studenci kierunku pedagogika. Obiekt przeszedł w ostatnim czasie gruntowny remont (m.in. wymiana okien, instalacji centralnego ogrzewania, dostosowanie do wymagań p. poż. oraz montaż wentylacji) i zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki osobom przebywającym na jego terenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nieruchomość posiada bezpłatny parking dla studentów i kadry dydaktycznej, w tym miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. Zapewniona jest zgodność infrastruktury z przepisami i wymaganiami BHP.

Dla potrzeb dydaktycznych przeznaczono 10 sal oraz aulę. Pomieszczenia wyposażone są w media i nowoczesne pomoce dydaktyczne (tablice multimedialne, sprzęt audiowizualny, rzutniki multimedialne, nagłośnienie). Sale wyposażone są w standardowe stoliki i krzesła z pulpitemi konferencyjnymi, odpowiednimi dla osób dorosłych, a także salę przystosowaną do pracy grupowej i warsztatowej. Dla potrzeb kadry dydaktycznej Uczelni Nauk Społecznych udostępniono pomieszczenie tzw. pokój wykładowców odbywających dyżury i prowadzących konsultacje dla studentów (także w formie zdalnej z wykorzystaniem e-learningu synchronicznego przy udostępnionych w tym celu stanowiskach komputerowych). Uczelnia posiada pracownię komputerową, posiadającą łącznie 30 stanowisk. 20 stanowisk stanowią nowoczesne laptopy z systemem Windows 11, pozostałe zestawy to komputery stacjonarne wyposażone w system Windows 10. Każdy zestaw jest podłączony do sieci LAN, posiada dołączone słuchawki. Sala ta wyposażona jest w projektor multimedialny współdziałający z tablicą interaktywną oraz system nagłośnienia. Pracownia komputerowa dysponuje sprzętem i oprogramowaniem, z których studenci mogą korzystać również poza godzinami zajęć, jednak większość studentów korzysta z własnych urządzeń mobilnych do realizacji zadań i projektów bądź obsługi platformy Moodle czy tzw. Wirtualnego Dziekanatu. Sale i ich wyposażenie, dostępne licencje na oprogramowanie i udostępnione stanowiska są zasadniczo zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz adekwatne do liczby studentów i liczebności grup, brak natomiast specjalistycznych pracowni i wyposażenia adekwatnego do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej w kontekście kształtowania umiejętności praktycznych w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zgodnych ze specjalnościami. Niezbędne w tym zakresie pomoce dydaktyczne są udostępniane przez osoby prowadzące zajęcia. Ponadto w ramach współpracy z instytucjami zewnętrznymi studenci mają możliwość korzystania z infrastruktury i zasobów placówek partnerskich – podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego.

W budynku Uczelni zapewniony jest dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych. Budynek wyposażony jest w infrastrukturę sieciową, na którą składa się sieć bezprzewodowa Wi-Fi, przeznaczona dla studentów i dydaktyków która umożliwia korzystanie z Internetu zarówno pracownikom, jak i studentom, oraz sieć przewodowa, która spełnia standardy zapewniające wysoki poziom cyberbezpieczeństwa. Infrastruktura umożliwia stały dostęp do zasobów platformy e-learningowej czy Wirtualnego Dziekanatu, a obok portierni budynku znajduje się terminal zapewniający dostęp do Wirtualnego Dziekanatu. Wirtualny Dziekanat to uczelniany system

informatyczny, dzięki któremu studenci mogą zdalnie uzyskać informacje o studiach. Indywidualne konto studenta w Wirtualnym Dziekanacie jest miejscem, gdzie osoba zalogowana może sprawdzić m.in. informacje o otrzymanych ocenach i zapoznać się z ogłoszeniami (w tym o zmianach terminów zajęć). Poprzez Wirtualny Dziekanat studenci zapisują się także na specjalności, zajęcia do wyboru, seminaria dyplomowe. Z poziomu sieci uczelnianej można korzystać z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki, bazy Academica oraz katalogu Biblioteki Uczelni Nauk Społecznych. W budynku Uczelni, na każdym piętrze funkcjonuje również system Digital Signage, zapewniający aktualne informacje dla studentów z zakresu zajęć i życia Uczelni. W toku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, studenci korzystają z platformy e-learningowej Moodle. Sale wyposażone są w dotykowe monitory z kamerami – sprzęt ten jest przeznaczony do prowadzenia zajęć ze studentami zarówno przebywającymi w sali, jak również będącymi zdalnymi uczestnikami zajęć. Infrastruktura informatyczna i wyposażenie pomieszczeń, jak również dostępne pomoce i środki dydaktyczne są sprawne, nowoczesne i umożliwiają realizację zadań na poziomie zbliżonym do aktualnie używanych w rzeczywistych warunkach przyszłej pracy absolwentów, za wyjątkiem pomocy specjalistycznych, dedykowanych poszczególnym specjalnościom - Uczelnia nie dysponuje tego rodzaju specjalistycznym wyposażeniem ani nie posiada specjalistycznych pracowni przybliżających studentom warunki przyszłej pracy zawodowej (w pracy dydaktycznej wykorzystywane są m.in. pomoce udostępniane przez wykładowców, które nie należą do wyposażenia Uczelni).

Uczelnia stale rozwija swoją bazę dydaktyczną poprzez zakup sprzętu i wyposażenia umożliwiając efektywne wykorzystywanie nowych technologii w procesie kształcenia (w sposób synchroniczny i asynchroniczny), a także stara się dostosowywać infrastrukturę do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia zrealizowała projekt na rzecz podniesienia poziomu dostępności Uczelni pod nazwą „Ludzka Uczelnia Nauk Społecznych”. Celem głównym projektu było zwiększenie dostępności edukacyjnej UNS skierowanej do osób z niepełnosprawnościami poprzez wdrożenie rozwiązań niwelujących zidentyfikowane bariery w zakresie dostępności strukturalnej, architektonicznej, technologicznej, proceduralnej i wsparcia edukacyjnego oraz podniesienie świadomości niepełnosprawności i kompetencji, dla pracowników uczelni w zakresie świadczenia wysokiej, jakości obsługi i dydaktyki dla osób z niepełnosprawnościami.

Budynek nie jest wyposażony w windę i na każde piętro budynku można dostać się wyłącznie schodami. Z tego powodu Uczelnia dysponuje dwoma elektrycznymi schodołazami: krzesłkowym dla osób, które nie wymagają wózka oraz platformowym przystosowanym do mechanicznych wózków inwalidzkich. Pomieszczenia opisane są tabliczkami w alfabecie Braille’a (tabliczki przy klamkach informującymi o numerze i przeznaczeniu Sali), a na każdym piętrze budynku znajduje się plan tyflograficzny informujący o rozkładzie i przeznaczeniu pomieszczeń na danym piętrze – plan na portierni jest dodatkowo wyposażony w informacje o lokalizacji najważniejszych działów uczelni, wszystkie ciągi schodowe wyposażone są w oznaczenia poziome początku i końca schodów, na które składają się specjalne listwy schodowe oraz tzw. „pola uwagi” przyklejone do podłoża przed schodami. Wszystkie ciągi schodowe wyposażone są w poręcz z jednej strony, poręcze wyposażone są w nakładki w alfabecie Braille’a, informującymi o numerze pietra. Na każdym piętrze budynku (oraz przed budynkiem, przy wejściu w bramę) rozlokowane są nadajniki systemu informacji dźwiękowej dla osób niewidomych, na każdym piętrze budynku umieszczony jest panel systemu przywoławczego pracownika uczelni, na każdym piętrze budynku, znajduje się monitor, który poprzez kontrastowe tablice informuje o planie zajęć i komunikatach uczelni skierowanych do studentów. W Rektoracie Uczelni jedno stanowisko obsługi studenta wyposażone jest w mobilną pętlę indukcyjną oraz tablet z bezpośrednim połączeniem

z tłumaczem Migam, ponadto Uczelnia posiada 2 dużopowierzchniowe pętle indukcyjne z przeznaczeniem do obsługi sal zajęciowych. Uczelnia przygotowała również pomoce dedykowane studentom, w tym z niepełnosprawnościami, w postaci ekranów (prezentacji multimedialnych) materiałów dydaktycznych w formacie pdf dla 17 przedmiotów, materiałów wideo (wykłady wideo) dla 5 przedmiotów. Opracowano wirtualny spacer, podczas którego grający poznaje budynek Uczelni, wszystkie zainstalowane udogodnienia dla niepełnosprawnych oraz uczestniczy w symulacji ewakuacji z budynku osoby z niepełnosprawnościami. Ponadto przygotowano interaktywną wirtualną do symulacji udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej (symulacja wykorzystuje fantoma będącego na wyposażeniu Uczelni). Na platformie e-learningowej Uczelni wdrożono system dostosowania treści do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – materiały były modyfikowane z zastosowaniem Blackboard Ally, dzięki czemu treści edukacyjne dostosowywane są do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami poprzez: automatyczną konwersję treści na dogodne dla studentów formaty: audio, elektroniczny język Braille’a czy ePub. Udostępniono narzędzia wspierające dydaktyka w przygotowaniu treści o wysokim poziomie dostępności (mechanizm informujący dydaktyka o brakujących elementach warstwy tekstowej, takich jak nagłówki, mechanizm wyświetlający informacje kontekstowe, pozwalające lepiej zrozumieć problematykę dostępności, automatyczny system mierzenia poziomu dostępności materiałów w oparciu o międzynarodowe standardy, wsparcie „krok po kroku” w eliminacji wykrytych niezgodności ze standardami dostępności). Uczelnia opracowała i udostępniła elementy multimedialnego systemu kierowania osób z dysfunkcją wzroku YourWay. Natomiast zarówno w pracowni komputerowej, jak i w czytelni brak jest stanowisk z regulacjami wysokości, dostosowanych dla osób z niepełnosprawnościami, brak również dodatkowego wyposażenia, dedykowanego osobom z niepełnosprawnościami korzystającym ze stanowisk komputerowych, np. powiększalników.

Dostęp do zaplecza bibliotecznego, zarówno w formie tradycyjnej, jak i cyfrowej, obejmuje literaturę kierunkową i specjalistyczną, bazy danych, czasopisma naukowe oraz repozytoria publikacji, zgodne z treściami programowymi i literaturą wskazywaną w sylabusach. Uczelnia systematycznie aktualizuje dostępne zasoby biblioteczne, przede wszystkim poprzez rozbudowę narzędzi dostępu do narzędzi informatycznych i oprogramowania do projektowania i przygotowywania materiałów dydaktycznych. Uczelnia zapewnia swoim studentom możliwość korzystania z własnych zbiorów bibliecznych, związanych z zakresem treści ujętych w ramach programów studiów. Biblioteka Uczelni gromadzi literaturę w zakresie nauk społecznych i humanistycznych. Biblioteka posiada obecnie ponad 6 tysięcy woluminów a zbiór jest systematycznie uzupełniany o pozycje książkowe i czasopisma związane z prowadzonym kształceniem w ramach poszczególnych kierunków i specjalności. Biblioteka udostępnia zbiory, wykorzystując warsztat informacyjny w postaci komputerowej bazy danych o zbiorach bibliecznych, tworzonej za pomocą bazy MOLNet+ firmy Vulcan, umożliwiającej wieloaspektowe wyszukiwanie potrzebnych źródeł oraz zapewnia możliwość wglądu (w formule otwartego dostępu) do piśmiennictwa, w tym literatury zalecanej w sylabusach. Liczba miejsc w czytelni zapewnia prawidłowe warunki do korzystania z zasobów w formie tradycyjnej i cyfrowej. Utworzona strefa wolnego dostępu usprawnia i ułatwia studentom pracę z książkami i czasopismami. Wydzielono również przestrzeń do pracy własnej studenta – przeznaczono na tę aktywność dwa stanowiska komputerowe. Oprócz własnych zasobów bibliecznych, UNS umożliwia swoim studentom korzystanie z elektronicznych zasobów sieciowych EBSCO, Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica. Uczelnia nawiązała również współpracę z serwisem Wydawnictwa Naukowego PWN – IBUK Libra i dzięki tej współpracy studenci i wykładowcy uzyskali bezpłatny dostęp do kilkuset podręczników i publikacji akademickich z obszaru nauk

społecznych, w tym z obszaru pedagogiki oraz do ponad 1500 innych pozycji literaturowych. Dostęp do tych zasobów możliwy jest w pracowni komputerowej lub online (z dowolnego miejsca). Uczelnia posiada podpisaną umowę o udostępnianie zbiorów bibliotecznych z Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Łodzi oraz Biblioteką Pedagogiczną w Łodzi. Dzięki wspomnianym umowom studenci kierunku mają zapewniony dostęp do literatury przedmiotowej: podręczników akademickich, monografii naukowych, czasopism naukowych i specjalistycznych, innych pozycji wydawniczych i materiałów wykorzystywanych w procesie dydaktycznym na kierunku pedagogika. Uczelnia Nauk Społecznych podpisała także umowę z Akademicką Biblioteką Cyfrowa ABC – jest to serwis biblioteczny, w którym gromadzone są elektroniczne wersje różnych materiałów w systemie bibliotecznym katalogującym i współdzielącym zbiory opracowane w specjalnych formatach dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zbiory biblioteczne podzielone zostały na trzy kategorie – książki, czasopisma i inne dokumenty, którymi mogą być konspekty, prezentacje i różne opracowania niebędące książką ani czasopismem. Obecnie biblioteka liczy kilkanaście tysięcy zbiorów i ich liczba systematycznie wzrasta, umożliwiając dostęp do materiałów dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami (studenci niewidomi, słabowidzący i z innymi niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi czytanie materiałów w formacie czarnodrukowym). Znajdują się tam książki, czasopisma, prezentacje i inne dokumenty wspierające proces dydaktyczny, przygotowywane są przez specjalistyczne uczelniane zespoły i ośrodki adaptacji. Lokalizacja biblioteki, jej wielkość i wyposażenie, a także liczba miejsc, dostępność i udogodnienia są adekwatne do potrzeb studentów ocenianego kierunku. Dostępne w różnych formach zasoby są co do zasady zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiając studentom osiągnięcie zakładanych efektów, w tym przygotowania do zajęć i przyszłej działalności zawodowej, obejmują publikacje zalecane w sylabusach choć często jest do dostęp do materiałów gromadzonych poza Uczelnią.

Uczelnia Nauk Społecznych zapewnia studentom dostęp do podstawowych zasobów infrastrukturalnych, technicznych i edukacyjnych, umożliwiających realizację zadań wynikających z programu studiów w ramach samodzielnej pracy własnej. Studenci mogą korzystać z infrastruktury Uczelni poza godzinami zajęć dydaktycznych, w tym z: czytelni i biblioteki z miejscami do nauki indywidualnej, sal komputerowych wyposażonych w stanowiska z dostępem do Internetu, pakietów biurowych i specjalistycznych narzędzi edukacyjnych, otwartego dostępu do sieci Wi-Fi na terenie budynku, co umożliwi pracę własną przy użyciu własnych urządzeń, dedykowanych terminali zapewniających dostęp do systemów, m.in.: Wirtualna Biblioteka Nauki, Academica, Wirtualny Dziekanat. Uczelnia zapewnia dostęp do platformy e-learningowej Moodle, na której umieszczane są materiały dydaktyczne udostępniane przez nauczycieli akademickich (prezentacje, publikacje, konspekty, ćwiczenia, testy), narzędzi do komunikacji i współpracy online (MS Teams) wybranych zasobów bibliotecznych online oraz otwartych repozytoriów naukowych, specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanego w realizacji konkretnych przedmiotów na ocenianym kierunku. Zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, zasoby dydaktyczne dostępne są w formach alternatywnych (dokumenty dostępne cyfrowo, formaty audio). Każdy student zaopatrzone jest dostęp do pakietu Office 365 Education, który obejmuje programy Word, Excel, PowerPoint, OneNote, a teraz także Microsoft Teams, oraz inne narzędzia m.in. program do obsługi baz danych, konta pocztowego oraz inne narzędzia do tworzenia treści cyfrowych, komunikacji on-line czy przechowywania i udostępniania plików.

W Uczelni systematycznie prowadzone są działania na rzecz doskonalenia procesu monitorowania, oceny i doskonalenia warunków kształcenia, obejmujące ewaluację i przeglądy bazy dydaktycznej,

infrastruktury wspierającej działalność naukową oraz zasobów biblioteczno-informacyjnych. Działania te realizowane są zgodnie z obowiązującą na Uczelni procedurą zapewniania jakości i pozostają w ścisłym powiązaniu z innymi elementami systemu zapewniania jakości. Za organizację i koordynację procesu odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, który we współpracy z kierownikami kierunków zbiera dane dotyczące dostępności i stanu infrastruktury, zgodności warunków z wymaganiami programów studiów oraz potrzeb zgłaszanych przez studentów i kadre dydaktyczną. Monitorowanie realizowane jest m.in. poprzez analizę wyników ankiet studenckich oraz formularze oceny warunków kształcenia dla nauczycieli akademickich. Ocena i doskonalenie warunków realizacji procesu kształcenia, w tym bazy dydaktycznej, biblioteczno-informacyjnej oraz zasobów cyfrowych, odbywa się zgodnie z procedurą nr 10 WSZJK Uczelni. Przegląd przeprowadzany jest raz w roku na podstawie opinii studentów i nauczycieli akademickich (zebranych w formie ankiet), a wyniki zbierane są w raporcie zbiorczym. Rekomendacje zawarte w raporcie wykorzystywane są w planowaniu działań rozwojowych i inwestycyjnych oraz w dostosowywaniu infrastruktury do potrzeb programowych i liczebności grup studenckich.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna (pomieszczenia, stanowiska komputerowe) są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna wymagają dalszego dostosowywania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, aby nie ograniczały ich udziału w kształceniu (brak w salach dydaktycznych i pracowni komputerowej stanowisk z regulacjami wysokości, dostosowanych dla osób z niepełnosprawnościami, w czytelni brak dodatkowego wyposażenia, dedykowanego dla osób z niepełnosprawnościami na stanowisku komputerowym, np. powiększalników). Zasoby biblioteczne są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przygotowanie do zajęć oraz działalności praktycznej, jednak zasadniczo są to zasoby zewnętrzne. Brak jednak specjalistycznych pracowni i wyposażenia dedykowanych studentom poszczególnych specjalności, przybliżających im warunki przyszłej pracy zawodowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dalsze doposażenie infrastruktury w pomoce dedykowane osobom z niepełnosprawnościami, w tym ułatwiające korzystanie z zasobów osobom niewidomym i słabowidzącym.

2. Rekomenduje się doposażenie sal komputerowych oraz sal dydaktycznych w stanowiska dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami.
3. Rekomenduje się doposażenie pomieszczeń Uczelni i utworzenie specjalistycznych pracowni z wyposażeniem adekwatnym do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej w kontekście kształtowania umiejętności praktycznych w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zgodnych ze specjalnościami.

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana przez Uczelnię prowadzona jest systematycznie i obejmuje m.in. konstruowanie, realizację i doskonalenie koncepcji i programu studiów na ocenianym kierunku. Program studiów na kierunku pedagogika (studia II stopnia, profil praktyczny) został opracowany i jest cyklicznie doskonalony z uwzględnieniem opinii oraz potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym instytucji edukacyjnych, organizacji pozarządowych, jednostek administracji publicznej, poradni specjalistycznych i placówek pomocowych. Są to podmioty odpowiadające specyfice pracy edukacyjnej, opiekuńczej, wychowawczej, terapeutycznej i środowiskowej, realizujące zadania na rzecz dzieci, młodzieży, dorosłych i rodzin, a tym samym stanowiące naturalne środowisko zawodowe dla studentów przygotowujących się do pracy w obszarach pedagogiki, edukacji, pomocy społecznej i profilaktyki. W procesie doskonalenia kierunku uwzględniane są zarówno opinie pracodawców, jak i absolwentów kierunku (m.in. dzięki przeprowadzaniu ankiet, zbieraniu opinii w rozmowach bezpośrednich, podczas spotkań etc.). Program dla ocenianego kierunku powstał w oparciu o dostępne analizy i rozeznanie potrzeb przedstawionych przez partnerów Uczelni, a także deklaracje pracodawców w zakresie współpracy odnoszącej się m.in. do odbywania praktyk.

Uczelnia realizuje model kształcenia oparty na koncepcji „Cooperative Education”, zakładającej łączenie środowiska akademickiego z praktyką społeczną, instytucjonalną i gospodarczą. W ramach tego modelu Uczelnia zawiera porozumienia o współpracy w zakresie integracji biznesu, instytucji publicznych oraz edukacji z szerokim gronem partnerów, reprezentujących sektor edukacyjny, społeczny, terapeutyczny, administracyjny, kulturalny, medialny i przedsiębiorczy. Współpraca ta ma charakter systemowy i opiera się na wspólnych działaniach służących rozwojowi kompetencji zawodowych, wdrażaniu innowacji, transferowi wiedzy oraz promowaniu dobrych praktyk. Obecnie sformalizowana współpraca obejmuje 29 podmiotów, z którymi zawarto umowy partnerskie. Porozumienia z szkołami i przedszkolami, publicznymi oraz niepublicznymi, jednostkami samorządowymi, ośrodkami pomocy społecznej, centrami opiekuńczo-wychowawczymi czy placówkami wsparcia rodzin umożliwiają rozwijanie wspólnych inicjatyw społeczno-edukacyjnych, działań na rzecz integracji środowisk lokalnych, projektów z zakresu specjalności oferowanych na kierunku Pedagogika, analiz i badań dotyczących potrzeb lokalnych społeczności.

Współpraca z organizacjami społecznymi opiera się na wspólnych przedsięwzięciach o charakterze rozwojowym, doradczym i prospołecznym, tj. działaniach w obszarze integracji społecznej, mediacji

i coachingu, współorganizacji wydarzeń edukacyjnych oraz szkoleń, rozwoju społecznych inicjatyw partnerskich promujących ideę uczenia się przez całe życie. Dzięki tym partnerstwom Uczelnia angażuje się w praktyczne projekty wspierające rozwój kapitału społecznego i dialog międzysektorowy. Porozumienia z instytucjami rynku pracy pozwalają na transfer wiedzy i doświadczeń między sferą edukacji a gospodarką. Zakres współpracy obejmuje m.in.: udział przedstawicieli biznesu w procesie konsultowania i modyfikowania programów studiów, wspólne opracowywanie programów szkoleniowych i studiów podyplomowych, prowadzenie zajęć i warsztatów przez praktyków, wymianę doświadczeń w zakresie zarządzania, komunikacji i rozwoju organizacyjnego. Partnerzy biznesowi wspierają Uczelnię w rozwijaniu praktycznych kompetencji studentów i tworzeniu przestrzeni dla innowacji edukacyjno-społecznych.

Jednym z najważniejszych elementów współpracy z podmiotami otoczenia zewnętrznego są praktyki zawodowe, realizowane w różnych typach instytucji – współpraca z tymi podmiotami umożliwia studentom zdobycie realnego doświadczenia zawodowego oraz pogłębienie refleksji nad społecznym kontekstem pracy pedagoga. Ważnym uzupełnieniem praktyk są wizyty studyjne i hospitacje, które organizowane są w ramach zajęć terenowych, projektów edukacyjnych i warsztatów. Studenci mają możliwość obserwowania pracy zespołów specjalistycznych, udziału w spotkaniach, analizie przypadków i prowadzeniu diagnozy środowiskowej. Współpraca ta sprzyja również nawiązywaniu kontaktów bezpośrednich z potencjalnymi pracodawcami w miejscach przyszłego zatrudnienia. Stosowaną przez Uczelnię formą współpracy jest również zatrudnianie praktyków z wieloletnim doświadczeniem zawodowym jako nauczycieli akademickich i prowadzących zajęcia dydaktyczne. Wśród kadry prowadzącej znajdują się m.in. pedagodzy, psychologowie, terapeuci, specjaliści pracy z rodziną, dyrektorzy placówek, edukatorzy i trenerzy, co pozwala studentom na bezpośrednie poznawanie metod pracy, trendów zawodowych oraz realnych wyzwań stojących przed specjalistami w obszarze pedagogiki.

Rozwinięta została także współpraca programowa i doradcza z przedstawicielami otoczenia zawodowego – Uczelnia cyklicznie zasięga opinii praktyków, ekspertów i partnerów instytucjonalnych na temat jakości programu kształcenia, proponowanych efektów uczenia się oraz oczekiwań wobec absolwentów. Efektem tej współpracy było m.in. zaprojektowanie nowych specjalności: *interwencja kryzysowa i wsparcie psychospołeczne, edukacja dorosłych z tutoringiem czy edukacja cyfrowa i komunikacja społeczna*, powstałych w odpowiedzi na potrzeby środowiska zawodowego. Niniejsze specjalności nie zostały uruchomione w bieżącym roku akademickim. Znajdują się one w ofercie Uczelni na kierunku pedagogika.

W celu dalszego rozwoju współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz systemowego włączania partnerów zewnętrznych w działania na rzecz jakości kształcenia, została powołana funkcja Pełnomocnika Rektora ds. współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Do jego zadań należy m.in.: inicjowanie i koordynowanie współpracy z partnerami instytucjonalnymi, identyfikowanie nowych możliwości współpracy dydaktycznej i projektowej, prowadzenie konsultacji programowych i organizacyjnych z interesariuszami zewnętrznymi, wspieranie działań na rzecz praktyk, staży, wizyt studyjnych i wspólnych projektów edukacyjno-społecznych. Uczelnia współrealizowała również innowacyjny projekt edukacyjny „Architekci wiedzy – szkoła ćwiczeń w Łodzi”, którego celem było wsparcie wybranych szkół w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych. W ramach projektu utworzona została szkoła ćwiczeń w Publicznej Szkole Podstawowej Kornelówka-Przystań, w której zrealizowano wsparcie 56 nauczycieli z 7 szkół z województwa

łódzkiego. Ważnym elementem tego projektu był udział studentów, którzy mieli okazję poszerzyć swoje kompetencje i umiejętności jeszcze przed rozpoczęciem pracy zawodowej.

Uczelnia dokonuje okresowych przeglądów współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczym, w odniesieniu do programu studiów, weryfikowana jest również poprawność doboru instytucji współpracujących, czego wyrazem jest rozszerzanie współpracy poprzez zawieranie nowych porozumień. Dokonuje się przeglądu zawartych umów o współpracy (weryfikacji doboru podmiotów współpracujących) pod kątem adekwatności w odniesieniu do potrzeb Uczelni i ewaluacji współpracy. Przejawem dążenia Uczelni do doskonalenia współpracy i skutkiem oceny (przeglądu) dotychczasowej współpracy z pracodawcami jest również rozwój aktywności ciał koleżeńskich, w tym monitorującego zarówno formalne, jak i nieformalne formy współpracy z interesariuszami Konwentu – Rady Konsultacyjnej.

Wśród wykorzystywanych przez Uczelnię form współpracy z otoczeniem wymienić należy: zatrudnianie absolwentów, organizację i realizację praktyk, opiniowanie i doskonalenie programów studiów, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć (zatrudnianie praktyków), tworzenie sprofilowanych ofert szkoleniowych i programów z zakresu doskonalenia zawodowego adekwatnych do potrzeb pracodawców oraz przygotowywanie wspólnych projektów (na etapie planowania). Należy docenić realny wpływ pracodawców na osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się oraz fakt, iż niezaprzeczalnie partycypują oni w tym procesie, zarówno w trakcie zajęć dydaktycznych z udziałem praktyków, jak również w odniesieniu do realizacji praktyk.

Uczelnia gwarantuje udział przedstawicieli otoczenia zewnętrznego w podnoszeniu jakości kształcenia, poprzez zasięganie ich opinii zarówno w sposób formalny, jak i nieformalny (kontakty bezpośrednie). Formułowane przez pracodawców uwagi, sugestie, propozycje przedkładane są do analizy władz Uczelni i wykorzystywane są w działaniach doskonalących, w szczególności w zakresie nabywania przez studentów umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, realizacji praktyk zawodowych. W wyniku tej współpracy dokonano m.in. wspomnianych zmian programu studiów w zakresie oferowanych specjalności. Współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w ustalaniu treści programowych gwarantują również obowiązujące procedury w obszarze zapewniania jakości. Działania te dokumentowane są z wykorzystaniem wzorów określonych w WSZJK – w szczególności formularzy dotyczących praktyk zawodowych, opinii interesariuszy oraz protokołów posiedzeń ciał konsultacyjnych. Ich efektem są realne zmiany w ofercie kształcenia, dostosowanie do potrzeb studentów, rynku pracy i otoczenia instytucjonalnego. Konwent – Rada Konsultacyjna, w skład której wchodzi pracodawcy, dokonuje analizy programów w zakresie przydatności efektów kształcenia z perspektywy rynku pracy, a inicjowane zmiany uwzględniają opinie interesariuszy zewnętrznych.

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi rozwija i wzmocnia współpracę z otoczeniem społecznym i zawodowym podejmując nowe inicjatywy, które mają na celu nie tylko ugruntowanie praktycznego profilu kształcenia, ale także poszerzenie jego wymiaru naukowego, środowiskowego i rozwojowego. Uczelnia dąży do rozszerzenia bazy instytucji partnerskich, organizuje wizyty studyjne, jest partnerem w organizacji konferencji i seminariów tematycznych z udziałem praktyków i ekspertów, poświęconych aktualnym wyzwaniom pedagogicznym i społecznym, dąży do rozpoczęcia współpracy badawczo-wdrożeniowej z partnerami (m.in. poszukuje tematów badawczych we współpracy z instytucjami, dąży do wspólnej ewaluacji programów itd.). Wyrazem doskonalenia jest także rozszerzanie aktywności i systemowe koordynowanie współpracy przez Pełnomocnika Rektora ds. interesariuszy zewnętrznych,

tak aby zapewnić spójność, ciągłość i skuteczność działań z zakresu współpracy z otoczeniem społecznym i zawodowym.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca Uczelni z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego ma charakter stały, przybiera zróżnicowane formy (np. współpraca w organizacji praktyk, przedkładanie opinii pracodawców w zakresie programu studiów, realizacja szkoleń i innych form doskonalenia dedykowanych przedstawicielom pracodawców, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć, planowanie wspólnych projektów, zatrudnianie absolwentów), zgodnie z potrzebami kształcenia na kierunku. Współpraca ma charakter formalny jak i nieformalny. Uczelnia monitoruje współpracę z otoczeniem, doskonali ją w oparciu o dokonywane przeglądy, weryfikuje poprawność doboru instytucji współpracujących, rozszerzając zakres i formy współpracy, co powinno służyć doskonaleniu realizacji programu studiów i efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W Strategii Rozwoju Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi na lata 2021-2025 znajduje się część związana z umiędzynarodowieniem. Wyrazem tego jest cel strategiczny 4. Wsparcie procesów umiędzynarodowienia, którego uszczegółowieniem są: Cel operacyjny 4.1. Zwiększanie mobilności akademickiej „1. Wspieranie kompetencji językowych i komunikacyjnych studentów, 2. Tworzenie przestrzeni wymiany doświadczeń i wspieranie mobilności akademickiej, 3. Rozwijanie współpracy i wymiany akademickiej z zagranicą, w tym nawiązywanie długofalowych partnerstw z instytucjami i uczelniami zagranicznymi w celu wypracowania innowacyjnych metod i wspólnych programów

kształcenia oraz rozwoju systemu zarządzania jakością w edukacji, Cel operacyjny 4.2. Wprowadzanie programów współpracy międzynarodowej 1. Poszukiwanie uczelni Partnerskich w zakresie współorganizacji procesu kształcenia (dyplomy wspólne) 2. Popularyzowanie i wspieranie możliwości realizacji części programu kształcenia w innej niż macierzysta uczelni krajowej lub zagranicznych (Erasmus, Erasmus+)”.

Kształcenie na ocenianym kierunku studiów prowadzone jest w języku polskim. Studenci na II stopniu kierunku pedagogika studia niestacjonarne rozwijają kompetencje językowe na poziomie co najmniej B2+ ESOKJ podczas zajęć z języka obcego – 8 ECTS/200 godz., w tym 55 godz. w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego/prowadzącego zajęcia ze studentem. Program studiów przewiduje też do realizacji wykład fakultatywny w języku obcym – 10 godz. Studenci i pracownicy mają możliwość korzystania z platformy językowej z kursami językowymi do nauki pięciu języków obcych.

Należy nadmienić, iż na Uczelni w roku 2022 powołano dział International Office oraz koordynatora instytucjonalnego ds. współpracy międzynarodowej. Natomiast w 2024 roku Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi uzyskała Kartę Erasmusa, czyli formalną akredytację na przystąpienie do działań programu ERASMUS+ do roku 2027. Obecnie Uczelnia posiada trzy podpisane umowy w ramach programu Erasmus +. Są to uczelnie z Bułgarii, Litwy i Albanii.

Dotychczas na ocenianym kierunku studiów nie prowadzono zajęć dydaktycznych z udziałem wykładowców z zagranicy. Natomiast udział wykładowców prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów w inicjatywach związanych z umiędzynarodowieniem, tj. m.in. konferencje, publikacje są raczej incydentalne. Uczelnia wskazuje zaledwie kilka takich aktywności w ostatnich kilku latach. W latach 2019-2025 nie odnotowano przypadków udziału studentów ani nauczycieli akademickich w wymianie międzynarodowej w ramach programów mobilności, takich jak Erasmus+ czy bilateralne umowy międzyuczelniane.

Uczelnia podaje, że w latach 2024/2025 przeprowadziła pewne inicjatywy mające na celu aktywizację społeczności akademickiej w zakresie mobilności międzynarodowej, wskazując na: Dzień Erasmusa (listopad 2024 r., październik 2025 – planowane), stacjonarne wydarzenie dla studentów i pracowników promujące program Erasmus+, spotkania informacyjne online – maj 2025 r., a dotyczące programu Erasmus+, m.in. dokumentacji, przebiegu procedury aplikacyjnej.

UNS w Łodzi deklaruje, że stwarza wstępne warunki do rozwoju mobilności wirtualnej studentów i nauczycieli akademickich, koncentrując się głównie na działaniach przygotowujących do wdrażania zintegrowanych form mobilności mieszanej (blended mobility) oraz wirtualnej współpracy międzynarodowej. Jak deklaruje Uczelnia, podejmowane są działania organizacyjne zmierzające do uruchomienia wirtualnej mobilności w ramach programu Erasmus+. To jednak na chwilę obecną jest perspektywa deklaracyjna.

W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia, Uczelnia posiada procedurę monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Zakres procedury zawiera: udział nauczycieli z zagranicy w realizacji zajęć, mobilność kadry i studentów, wykorzystanie języków obcych w dydaktyce, obecność komponentów międzynarodowych w treściach programowych, współpracę z uczelniami i instytucjami zagranicznymi oraz działania projakościowe inspirowane doświadczeniami międzynarodowymi. Biorąc pod uwagę niewielką aktywność z zakresu umiędzynarodowienia, to nie sposób mówić o pełnej skuteczności tejże procedury. Dokonywanie przeglądu bieżącego stanu umiędzynarodowienia na czas wizytacji niewiele wnosi do rozwoju aktywności międzynarodowej, gdyż kształtuje się ona jak wspomniano wyżej, na niskim poziomie.

Zatem nie do końca wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Aktywność kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów w zakresie umiędzynarodowienia jest incydentalna. Studencka działalność w tym zakresie nie występuje. Nie odnotowano mobilności wirtualnej i współpracy międzynarodowej online. Uczelnia przystąpiła do programu ERASMUS+, co należy ocenić pozytywnie i podejmuje określone inicjatywy mające na celu aktywizację społeczności akademickiej w zakresie mobilności międzynarodowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

Nie dotyczy

Zalecenia

1. Zaleca się zintensyfikowanie działań Uczelni oraz efektywne motywowanie, celem zwiększenia aktywności pracowniczej (m.in. wyjazdy w ramach programu Erasmus+, udział w międzynarodowych projektach np. dydaktycznych, konferencje i staże naukowe za granicą) i studenckiej w obszarze umiędzynarodowienia.
2. Zaleca się rozwój mobilności wirtualnej i współpracy międzynarodowej online.
3. Zaleca się systematyczne analizowanie danych z monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz wykorzystanie wyników analiz do kreowania, doskonalenia i intensyfikacji procesu umiędzynarodowienia kształcenia.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi zapewnia wsparcie studentom w procesie uczenia się, które jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy, z wykorzystaniem współczesnych technologii. System dostosowany jest do wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, ze szczególnym uwzględnieniem studentów z niepełnosprawnościami.

Ważną rolę odgrywa Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, które zapewnia studentom z niepełnosprawnościami dostęp do zajęć dydaktycznych, dostosowanie form zaliczeń i egzaminów, wsparcie techniczne oraz reprezentowanie ich interesów w strukturach uczelni. Ponadto Uczelnia Nauk Społecznych zapewnia studentom wsparcie psychologiczne w formie bezpłatnych dyżurów pomocy psychologicznej. Celem tej inicjatywy jest udzielenie wsparcia osobom doświadczającym trudności emocjonalnych, kryzysów psychicznych, problemów w relacjach lub obniżonej motywacji. Konsultacje prowadzone są z zachowaniem pełnej poufności i zasad etyki zawodowej, a ich celem jest zarówno doraźna pomoc, jak i wskazanie możliwości dalszego wsparcia specjalistycznego.

Rektorat zajmuje się obsługą administracyjną procesu kształcenia, prowadzeniem dokumentacji studenckiej, ewidencją wyników oraz obsługą pomocy materialnej. Biuro rekrutacyjne wspiera kandydatów w procesie naboru na studia licencjackie, magisterskie i podyplomowe, natomiast Dział Organizacji Studiów koordynuje proces dydaktyczny, opracowując plany zajęć, obsady dydaktyczne i rozliczając umowy z prowadzącymi zajęcia dydaktyczne. Dział Obsługi Platformy e-learningowej prowadzi szkolenia i zapewnia wsparcie w zakresie wykorzystania narzędzi zdalnego nauczania, a sekcja informatyczna utrzymuje infrastrukturę informatyczną uczelni, administruje platformą e-learningową oraz organizuje zaliczenia i egzaminy online. Biuro Praktyk odpowiada za formalną obsługę praktyk zawodowych, współpracując z opiekunami uczelnianymi i z ramienia praktykodawcy. System wsparcia na kierunku pedagogika jest spójny, kompleksowy i zapewnia studentom efektywne warunki do studiowania, rozwoju osobistego oraz pełnego uczestnictwa w życiu akademickim.

Na podstawie Regulaminu Pomocy Materialnej UNS studenci mogą ubiegać się o ustawowe formy wsparcia finansowego, w tym stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, zapomogi oraz stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Studenci z niepełnosprawnościami mogą dodatkowo korzystać z rozwiązań finansowanych ze środków przeznaczonych na zapewnienie im pełnego udziału w procesie kształcenia oraz wsparcia w organizacji procesu dydaktycznego. Środki te są przekazywane w formie dotacji podmiotowej i umożliwiają realizację działań wspierających udział osób niepełnosprawnych w studiach.

Wspieranie rozwoju społecznego i naukowego studentów UNS, mimo wyzwań związanych z formą studiów, realizowane jest poprzez działania aktywizujące i angażujące studentów. Należą do nich udział w targach edukacyjnych, piknikach i wydarzeniach oraz działalność wolontariacka. W Uczelni funkcjonuje system motywowania studentów do osiągania wysokich wyników w nauce oraz angażowania się w działalność naukową. System obejmuje m.in. stypendia Rektora dla najlepszych studentów, przyznawane za wysokie wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe, sportowe lub artystyczne, oraz nagrody i wyróżnienia Rektora za szczególne osiągnięcia akademickie lub społeczne. Studenci wybitni mogą korzystać z indywidualnej organizacji studiów (IOS), umożliwiającej elastyczne dostosowanie programu do ich potrzeb i aktywności naukowej, sportowej, artystycznej lub kulturalnej. Uczelnia wspiera również udział studentów w badaniach naukowych i projektach badawczych. Uczelnia wskazuje, że jednym z motywatorów do osiągania wysokich wyników w nauce jest działalność w kołach naukowych i organizacjach studenckich, jednak ze względu na specyfikę trybu studiów, nie funkcjonują one aktualnie w Uczelni.

W Uczelni funkcjonuje dostępny system składania oraz rozpatrywania skarg oraz wniosków. Studenci mogą zgłaszać sprawy pisemnie, elektronicznie, podczas dyżurów rektora lub prorektora ds. studenckich i nauczania, za pośrednictwem Samorządu Studenckiego lub poprzez formularz kontaktowy na stronie internetowej. Wnioski i skargi rozpatrywane są w terminie do 14 dni roboczych,

a student otrzymuje informację zwrotną w formie pisemnej lub elektronicznej; w szczególnych przypadkach możliwe jest odwołanie do Rektora lub Komisji Odwoławczej. Analiza dokumentacji oraz danych od Samorządu Studenckiego i Biura Obsługi Studenta wskazuje, że system jest skuteczny, elastyczny i sprzyja współodpowiedzialności w środowisku akademickim.

Obsługa administracyjna studentów kierunku pedagogika w UNS realizowana jest przez powyższe jednostki uczelniane, co zapewnia sprawną realizację spraw od rekrutacji po dyplomowanie. Kadra administracyjna posiada odpowiednie kwalifikacje i kompetencje interpersonalne, wspierane nowoczesnymi narzędziami informatycznymi, a poziom obsługi jest systematycznie monitorowany. Pracownicy doskonalili swoje kwalifikacje w ramach szkoleń obejmujących m.in. potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Uczelnia Nauk Społecznych zapewnia bezpieczeństwo i higienę pracy oraz przeciwdziała dyskryminacji i przemocy, realizując procedury BHP, kursy e-learningowe oraz spotkania informacyjne dla studentów. UNS powołała Pełnomocnika ds. równego traktowania, wprowadziła Standard Antydyskryminacyjny oraz współpracuje z instytucjami zewnętrznymi w zakresie mediacji, a także jest sygnatariuszem Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni. Mimo tych działań studenci wskazali, że nie zawsze wiedzą, jak postępować w sytuacjach nadużycia czy nierównego traktowania, co podkreśla potrzebę dalszej edukacji i upowszechniania informacji o mechanizmach wsparcia.

Samorząd Studencki reprezentuje interesy studentów i współdziała z władzami Uczelni w zakresie procesu kształcenia. Uczelnia wspiera działalność Samorządu zarówno merytorycznie, jak i finansowo. Przedstawiono dokumenty potwierdzające powołanie studentów do Senatu oraz Komisji Stypendialnej, jednak zauważalne są braki w dokumentacji m.in. brak dokumentu powołującego studentów do Komisji Dyscyplinarnej, brak potwierdzenia opiniowania przez Samorząd kandydatów na funkcje kierownicze związane ze sprawami studenckimi oraz wysokości opłat za studia, a także brak informacji, czy studenci zasiadają w Uczelnianej Radzie Kształcenia lub Radach Programowych.

System wsparcia studentów jest regularnie oceniany w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Na podstawie wyników badań i opinii studentów uczelnia wprowadziła szereg udoskonaleń, m.in. doposażenie sal w sprzęt multimedialny, zakup nowego sprzętu komputerowego, wdrożenie strony internetowej zgodnej ze standardem WCAG 2.1, a także poprawę dostępności architektonicznej i dostosowanie procedur do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydłużono również godziny pracy rektoratu, co zwiększyło dostępność obsługi dla studentów. Ankiety ewaluacyjne w Uczelni są anonimowe i przeprowadzane co semestr, umożliwiając studentom ocenę każdego przedmiotu oraz prowadzącego. Studenci podkreślają, że udział w tych badaniach daje im poczucie sprawczości i realnego wpływu na funkcjonowanie uczelni oraz podejmowane działania doskonalące, co sprzyja budowaniu partnerskich relacji i kultury współodpowiedzialności za jakość kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi zapewnia szeroki i kompleksowy system wsparcia studentów, obejmujący aspekty organizacyjne, dydaktyczne, psychologiczne i materialne, a także działania motywacyjne i aktywizujące. System jest monitorowany, a opinie studentów są uwzględniane w procesach doskonalenia, w tym w udoskonaleniu infrastruktury i procedur, zapewnieniu dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzeniu anonimowych ankiet ewaluacyjnych, dających studentom poczucie sprawczości.

Jednocześnie stwierdzono istotne braki dokumentacyjne i proceduralne dotyczące funkcjonowania Samorządu Studenckiego oraz reprezentacji studentów w strukturach uczelni m.in. brak dokumentów powołujących studentów do Komisji Dyscyplinarnej, brak potwierdzenia opiniowania kandydatów na funkcje kierownicze związane ze sprawami studenckimi, brak informacji o udziale studentów w Uczelnianej Radzie Kształcenia i Radach Programowych. Dodatkowo studenci sygnalizują niewystarczającą wiedzę na temat procedur postępowania w sytuacjach nadużycia czy dyskryminacji, mimo realizowanych szkoleń i spotkań informacyjnych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacja

Rekomenduje się wzmocnienie mechanizmów informacyjnych i edukacyjnych dla studentów dotyczących procedur postępowania w sytuacjach nadużycia, dyskryminacji lub naruszenia praw studenta.

Zalecenie

Zaleca się zapewnienie pełnego i aktywnego uczestnictwa Samorządu Studenckiego w funkcjonowaniu uczelni, w tym realizacji obowiązków związanych z powoływaniem studentów do Komisji Dyscyplinarnej, opiniowaniem kandydatów na funkcje kierownicze ds. studenckich oraz udziałem w Uczelnianej Radzie Kształcenia i Radach Programowych.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje o studiach na kierunku pedagogika są dostępne publicznie dla zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w sposób przejrzysty i łatwy do zapoznania się, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym sprzętem czy oprogramowaniem. Strona internetowa Uczelni dostępna jest również w języku angielskim. Należy jednak wskazać, iż strona internetowa nie posiada dostosowań do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, takich jak zmiana kontrastu oraz możliwość powiększania tekstu. Element ten jest szczególnie istotny, jako że Uczelnia podczas wizytacji wskazała, że wśród studentów UNS są osoby słabowidzące.

Na stronie internetowej Uczelni znajdują się informacje na temat postępowania kwalifikacyjnego, wymaganych dokumentów od kandydatów, harmonogramu rekrutacji oraz opłaty rekrutacyjnej. Opisane są również szczegółowo specjalności, w tym zakres tematyczny oraz uzyskane kwalifikacje. Brak jednak informacji o kompetencjach oczekiwanych od kandydatów, warunkach przyjęcia na studia oraz szczegółowych kryteriów kwalifikacji kandydata. Zaleca się uzupełnienie powyższych brakujących elementów. Rekomenduje się natomiast dodanie informacji o losach absolwentów.

Ponadto, na stronie internetowej do publicznej informacji zostały podane informacje na temat dostępnego wsparcia dla studentów w procesie uczenia się: Samorządu Studenckiego, jego składu oraz danych kontaktowych; wsparcia materialnego, w tym terminy, wymogi oraz dokumenty; Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami, w tym terminy składania wniosków, wymagane dokumenty oraz wzory, a także wsparcie psychologiczne dla studentów; Biurze Karier; Biurze Praktyk; Zasobach bibliotecznych; Erasmus+. Warto wskazać, że powyższe zakładki zawierają regulaminy, wzory dokumentów oraz dane kontaktowe.

Uczelnia, zgodnie z wymogami prawnymi, prowadzi Biuletyn Informacji Publicznej w oparciu o Scentralizowany System Dostępu do Informacji Publicznej. Na stronie BIP Uczelni dostępne są informacje na temat działalności naukowej i dydaktycznej Uczelni, w tym również regulacji wewnętrznych dotyczących programów studiów, a także wydawane akty prawne m.in. regulamin studiów, regulaminy funkcjonowania poszczególnych biur, regulamin samorządu studentów, uchwały rekrutacyjne, regulamin świadczeń. Zaleca się uzupełnienie programów studiów dostępnych publicznie dla interesariuszy o efekty uczenia się. Na stronie Uczelni istnieje możliwość przekierowania na stronę Biuletynu Informacji Publicznej, w celu bezproblemowego odnalezienia wszelkich dokumentów. Wszystkie wymienione źródła nie wymagają posiadania kont ani weryfikacji tożsamości.

Studenci UNS posiadają indywidualne konta w systemie ProAkademia – Wirtualna Uczelnia. Po zalogowaniu mają dostęp do informacji dotyczących toku studiów, w tym planu zajęć, poszczególnych przedmiotów, punktacji ECTS, ocen, a także danych i ogłoszeń od nauczycieli akademickich. Rekomenduje się podanie sylabusów do publicznej informacji interesariuszy zewnętrznych na stronie internetowej Uczelni. Proces kształcenia z wykorzystaniem metod zdalnych realizowany jest poprzez platformę e-learningową UNS, opartą na Moodle 3.5, dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Platforma umożliwia studentom dostęp do kursów, harmonogramów, warunków zaliczeń i materiałów dydaktycznych, a także korzystanie z różnych narzędzi wspierających naukę.

Uczelnia corocznie weryfikuje stronę internetową i BIP na podstawie list kontrolnych i raportów, z wykorzystaniem badań ankietowych, analizy zgłoszeń oraz konsultacji z Radami Programowymi i Konwentem. Działania te potwierdzają systemowe podejście UNS do zapewniania przejrzystości i dostępności informacji przy aktywnym udziale interesariuszy.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia szeroki i publiczny dostęp do informacji o studiach na kierunku pedagogika poprzez stronę internetową, BIP oraz systemy wewnętrzne, jednak część danych jest niepełna lub wymaga dopracowania. Brakuje informacji o oczekiwanych kompetencjach kandydatów, warunkach i kryteriach przyjęć, efektach kształcenia oraz publicznie dostępnych sylabusów. Dodatkowo strona internetowa nie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Pomimo prowadzenia regularnej weryfikacji treści oraz działań na rzecz przejrzystości informacji, wskazane braki ograniczają pełną realizację kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dodanie na stronie internetowej informacji o losach absolwentów.
2. Rekomenduje się dodanie sylabusów zajęć do publicznej informacji interesariuszy zewnętrznych.

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie dostosowań dla osób z niepełnosprawnościami na stronie internetowej Uczelni.
2. Zaleca się dodanie na stronie internetowej Uczelni informacji na temat kompetencji oczekiwanych od kandydata oraz warunków przyjęcia na studia i szczegółowych kryteriów kwalifikacji kandydata.
3. Zaleca się uzupełnienie programów studiów podanych do publicznej informacji o efekty uczenia się.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Procedury dotyczące projektowania, monitorowania i doskonalenia polityki jakości w Uczelni są opisane w dwóch dokumentach. Jeden dokument opisuje kształt Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi (dalej WSZJK) i obowiązywał w okresie 2021 – 2025, czyli faktycznie obejmował okres przed oceną programową. Natomiast od roku akademickiego 2025/2026 Uczelnia wdrożyła nowy dokument opisujący politykę jakości zatytułowany Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (zarządzenie Rektora UNS nr 9/2025 z 28 sierpnia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia Polityki Jakości UNS, w tym Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Uczelni Nauk Społecznych).

Analizując okres od ostatniej oceny programowej tego kierunku studiów, to istotna jest przede wszystkim praktyczna realizacja systemu zapewnienia jakości w brzmieniu od 2021 roku. Wówczas pod względem organizacyjnym polityka doskonalenia jakości została powierzona Uczelnianej Radzie

Kształcenia, działającej w imieniu rektora, bez wskazania konkretnych osób odpowiedzialnych za jej realizację. Odpowiedzialność spoczywała raczej na grupie osób, np. prorektorzy, opiekunowie kierunków, przedstawiciel Biura Karier i interesariusze wewnętrzni (studenci) i zewnętrzni (pracodawcy). Odpowiedzialność za doskonalenie jakości kształcenia łączyła zadania poszczególnych osób i ciał kolegialnych, którym przypisano konkretne zadania. Na poziomie założeń polityka jakości miała być realizowana w modelu planuj-wykonaj-sprawdź-działaj, aby prowadzić procesualne doskonalenie jakości. System zakładał szczegółowe elementy tej działalności np. monitorowanie i ocena kwalifikacji nauczycieli akademickich, ocena ich aktywności w tym prowadzonych zajęć akademickich, gromadzenie informacji zwrotnej od studentów, hospitacje zajęć, ocena warunków prowadzenia kształcenia i infrastruktury, ocena realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W założeniu działania w obszarze wyróżnionych zagadnień powinny zmierzać do systematycznego doskonalenia procesu kształcenia w Uczelni. Istotne działania w tym zakresie opisano np. w procedurach monitorowania i doskonalenia programu kształcenia i efektów kształcenia (nazwa zgodna z brzmieniem ww. dokumentu), monitorowanie sylabusów, procedury dyplomowania, a także pozyskiwanie informacji od pracodawców zatrudniających absolwentów Uczelni.

Od roku akademickiego 2025/2026 Uczelnia wdrożyła nowy dokument opisujący politykę jakości, co wskazano na wstępie. Jak wynika z raportu samooceny przygotowanym przez Uczelnię celem tej zmiany było dążenie do przedstawienia transparentnej polityki jakości, angażując społeczność akademicką i interesariuszy do jej realizacji. Dokument wskazuje na rolę Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia, który jest odpowiedzialny na realizację WSZJK. W trakcie wizytacji zespołu oceniającego okres wdrażania tej wersji WSZJK był bardzo krótki, więc wiele działań organizacyjnych jest dopiero w trakcie realizacji. Mimo to w trakcie wizytacji, na spotkaniu z zespołem odpowiedzialnym za doskonalenie jakości na kierunku pedagogika, wypowiedział się pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia, przedstawiając najbliższe plany i działania oraz projektowaną strukturę zespołu, jaki chciałby powołać do ich realizacji. Zatem, odnosząc się do nowego modelu WSZJK to jest on bardziej szczegółowy pod kątem powierzenia zadań i odpowiedzialności konkretnym osobom. Należy uznać, że pod względem formalno-organizacyjnym Uczelnia dysponuje możliwościami doskonalenia jakości kształcenia. Ustalono, że w Uczelni jest osoba (Pełnomocnik Rektora) sprawująca bezpośredni nadzór nad realizacją WSZJK. Planowane jest powołanie zespołu, który bezpośrednio sprawowałby nadzór nad kierunkiem studiów pedagogika, włączając do niego: prorektora odpowiedzialnego za kształcenie i programy studiów, opiekuna kierunku pedagogika, osoby pełniące rolę opiekunów prac dyplomowych, przedstawicieli studentów i otoczenia społeczno-gospodarczego. Taki skład zespołu, wraz z osobą odpowiedzialną za realizację jego zadań, daje potencjalne możliwości, aby proces doskonalenia jakości kształcenia był systematycznie realizowany w Uczelni. Dodatkowo w nowo przyjętym dokumencie opisującym WSZJK w sposób bardziej szczegółowy podzielono zadania, dzięki czemu realizacja tej polityki jest bardziej przejrzysta pod względem kompetencji osób zaangażowanych w jej realizację.

Niemniej jednak, analizując rzeczywiste działania zmierzające w kierunku doskonalenia jakości kształcenia, należy wziąć pod uwagę okres wcześniejszy. W toku trwania wizytacji nie udało się jednoznacznie ustalić jaki był harmonogram cyklicznych spotkań np. Uczelnianej Rady Kształcenia ani innych ciał kolegialnych, które miałyby realizować procedury wyrażone we wcześniej obowiązującym WSZJK. Podobnie nie ustalono dokładnych wskazówek lub zaleceń zespołu odpowiedzialnego za doskonalenie jakości kształcenia, które byłyby zobowiązujące władze Uczelni do dokonywania zmian. Realizacja procedury doskonalenia jakości jawi się raczej jako prowadzona doraźnie i fragmentarycznie.

Natomiast dokładny jest monitoring infrastruktury wykorzystywanej w Uczelni do prowadzenia kształcenia, który jest widoczny w działaniach remontowych i wyposażaniu sal dydaktycznych. Podobnie dużą aktywność wykazano w podnoszeniu jakości zasobów bibliotecznych i poszerzaniu dostępu do zasobów cyfrowych np. otwartych zasobów bibliotecznych (szerzej analizowanych w kryterium 5). Zaleca się ustalenie dokładnego harmonogramu realizacji procedur objętych WSZJK w taki sposób, aby systematycznie monitorować, dokumentować i formułować ewentualne zalecenia zmian.

Zmiany dokonywane w programie studiów nie są czytelne pod względem proceduralnym, to znaczy, że nie ma wyraźnych wskazań, kiedy modyfikowano program studiów. Tym bardziej, że w toku trwania oceny programowej w Uczelni dyskutowano np. kwestię włączenia do programu studiów zajęć pt. *wykład fakultatywny w języku obcym* (w ramach modułu społeczno-humanistycznego), co wyjaśniano jako formułę dedykowaną nauczycielom akademickim wizytującym UNS w ramach programu Erasmus. Mimo wprowadzonej zmiany nie jest jednoznaczne, w którym momencie realizacji danego cyklu kształcenia zmiana ta została wdrożona. Podobnie w treści raportu samooceny podawano przykłady modyfikacji wprowadzonych w założeniach programu studiów. Dodatkowo interesariusze zewnętrzni wskazywali, że ich sugestie dotyczące doskonalenia programu studiów są uwzględniane w modyfikacjach programu, ale nie ustalono jak proceduralnie te modyfikacje następują i czy wiążą się z wprowadzeniem zmian jakościowych w brzmieniu efektów uczenia się. Dlatego zaleca się dokumentowanie modyfikacji programu studiów minimum w zakresie: dookreślenia terminu wdrażania, okresu ich obowiązywania, wykazu dokonywanych zmian, ustalenia procentowego zakresu zmian – jeśli dotyczą efektów uczenia się dla danego programu oraz opinii samorządu studentów.

W trakcie wizytacji nie udało się ustalić przebiegu procesu oceny jakości programu studiów i innych składowych istotnych dla jego projakościowej realizacji. Nie wskazano dowodów na cykliczność i systematyczność dokonywanych analiz i ocen, także nie wskazano zakresu potencjalnych zaleceń i wskazówek dotyczących tych zmian, które byłyby wynikiem prac zespołów odpowiedzialnych za doskonalenie kształcenia. Brak systemowego podejścia do rzeczywistej realizacji polityki doskonalenia programu studiów na kierunku pedagogika jest widoczny np. poprzez brak działań zmierzających do wyeliminowania poważnych uchybień formalnych w programie studiów i dokumentacji, która go szczegółowo definiuje. Przykładowo: a) w programie uwzględniono zajęcia *wykład fakultatywny w języku obcym*, któremu przypisano 0 (zero) punktów ECTS. Tym samym potencjalnie studenci wnoszą określony nakład pracy, który nie jest wyrażony w punktach ECTS, czyli niezgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.). W treści sylabusów realizowanych w czasie trwania wizytacji nadal formułowano efekty „kształcenia”, bez modyfikacji terminologii, pomimo że w treści ww. ustawy używane jest określenie efekty uczenia się. W sylabusach uwzględniano treści programowe nieadekwatne do poziomu II studiów (kryterium 1). Sprawnie działający system oceny jakości powinien usunąć tak oczywiste uchybienie. Inne przykłady, analizowane w zakresie kryterium 1 i 2 dotyczą nieprecyzyjnego i nierealistycznego formułowania efektów uczenia się przypisanych do kierunku studiów pedagogika II stopnia (akcentowane trudności ze sposobami weryfikacji poziomu osiągniętych efektów uczenia się, zakłócenie proporcji pomiędzy zajęciami realizowanymi w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim a pracą samodzielną studenta). Inna kwestia to brak analizy sposobów realizacji zajęć praktycznych (analiza szczegółowa w opisie kryterium 2), czego nie korygowano na drodze procesu oceny jakości programu studiów. Realizacja WSZJK nie była w rzeczywistości na tyle skuteczna, aby formułować wskazówki w zakresie zmian np. metod weryfikacji

efektów uczenia się czy problematyki i zawartości merytorycznej prac dyplomowych, co szczegółowo przeanalizowano w kryterium 3. Podobnie nieskuteczne okazało się monitorowanie i ocena spójności prac etapowych względem całościowego pokrycia efektów uczenia się, jakie dla poszczególnych zajęć formułowano. W analizie stanu faktycznego kryterium 3 niniejszego raportu wskazano przykłady, kiedy prace etapowe były zbyt ogólne, aby weryfikować np. poziom zaawansowanej wiedzy i sposobów jej zastosowania do rozwiązywania praktycznych problemów, co wynika wprost z charakterystyk poziomu 7. PKR dla profilu praktycznego prowadzonych w Uczelni studiów. Zgodnie z treścią raportu samooceny minimum raz w ciągu trwania cyklu kształcenia dokonywany jest przegląd programu studiów w ramach przyjętej procedury nr 3 opisanej w WSZJK. Uwzględniając powyższe przykłady uchybień należy ocenić, że ten przegląd nie był na tyle skuteczny, aby wyeliminować nawet formalne problemy w dokumentacji programu studiów. W trakcie spotkań w toku wizytacji pracodawcy informowali o tym, że Biuro Karier Uczelni jest zainteresowane pozyskiwaniem informacji o losach absolwentów, ale w praktyce te dane nie są dostatecznie dokumentowane i prezentowane (szerzej w kryterium 9). W związku z powyższym zaleca się systematyczną realizację procedur opisanych w WSZJK (z wykorzystaniem przygotowanych do niej dedykowanych załączników), aby całościowo ocenić i udokumentować ustawiczny proces doskonalenia jakości programu studiów na kierunku pedagogika i wdrażane na tej podstawie zmiany.

Nie udało się pozyskać w trakcie wizytacji dokumentów, które zawierałyby rekomendacje zespołu odpowiedzialnego za doskonalenie jakości kształcenia. Tym samym nie jest możliwa ocena czy takie wnioski formułowano i w jakim zakresie były one wdrażane. Uwzględniając powyżej wskazane uchybienia (szczegółowo analizowane kryterium 1, 2, 3, 4) należy wnioskować, że konieczne jest wdrożenie bardziej precyzyjnego sposobu dokumentowania realizacji procedur wynikających z realizacji WSZJK. Zaleca się monitorowanie i dokumentowanie pracy zespołu odpowiedzialnego za doskonalenie jakości kształcenia w procesie ustawicznego doskonalenia programu studiów na kierunku pedagogika II stopnia.

W trakcie spotkań z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego ustalono, że Uczelnia aktywnie pozyskuje od nich informacje o propozycjach doskonalenia programu studiów. Nie zawsze są to sformalizowane oceny zewnętrzne programu studiów, a raczej spotkania, które dotyczyły przykładowo doboru instytucji do zajęć realizujących kształcenie praktyczne, aby zapewnić odpowiedni w nich warsztat metodyczny. Właśnie obszar organizacji zajęć realizujących kształcenie praktyczne jest często wskazywany jako pole współpracy i wymiany dobrych praktyk z otoczeniem społeczno-gospodarczym (szerzej w kryterium 6). Dodatkowo Uczelnia wskazuje, że ma wypracowaną do tego celu dokumentację (np. załącznik 4.2 i 4.4 do WSZJK), ale są to protokoły z konsultacji i opinii interesariuszy, które dopiero będą wdrażane w przyszłości jako realizacja zmodyfikowanego od 2025 roku systemu doskonalenia jakości. Uwzględniając opinie osób uczestniczących w spotkaniu z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego należy wnioskować, że Uczelnia jest zainteresowana pozyskiwaniem informacji i ocen zewnętrznych. Natomiast nie można było ustalić cykliczności tych ocen i potwierdzić ich rzeczywistej efektywności, na podstawie dokumentacji potwierdzającej te oceny zewnętrzne. Jak wynika z treści raportu samooceny w toku współpracy z pracodawcami powstały np. pomysły na nowe specjalności włączone do programu studiów oraz zmiany w zakresie propozycji nowych zajęć. Są to wskazania zbyt ogólne, bo nie dotyczą zmian w efektach uczenia się, zatem nie informują o zmianie jakościowej, której dopuszczalny zakres wynika z obowiązujących przepisów. Nie da się określić, kiedy te zmiany wdrożono i w jakim zakresie zmodyfikowały one program studiów w odniesieniu do brzmienia efektów uczenia się dla tego kierunku. Potencjalnie zmiana np. profilu specjalności powinna rzutować jakościowo na dopasowanie

brzmienia i zawartość efektów uczenia się. Brak jednoznacznej dokumentacji wprowadzonych modyfikacji programu studiów nie pozwala zweryfikować czy zakres zamian w treści efektów uczenia się mieści się na poziomie 30% zgodnie z § 7.4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.). Dlatego zaleca się, aby konsultacje z pracodawcami, zewnętrznymi oceniającymi jakość kształcenia były dokumentowane w takim zakresie, który dotyczy propozycji zmian świadczących o realnym oddziaływaniu interesariuszy zewnętrznych na kształcenie.

Uczelnia posiada opisane procedury umożliwiające prowadzenie ustawicznego doskonalenia jakości kształcenia, ale ich rzeczywiste wdrażanie i oddziaływanie na proces doskonalenia programu studiów, będzie widoczne dopiero za jakiś czas.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Od roku akademickiego 2025/2026 w Uczelni wdrożono szczegółową procedurę oceny jakości kształcenia. Aktualny Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia definiuje role i odpowiedzialność osób zaangażowanych w poszczególne działania, wskazuje na cykliczność prowadzonej oceny a także wprowadza załączniki, które służą dokumentowaniu tej działalności. Dodatkowo powołano osobę odpowiedzialną za realizowanie ustawicznego doskonalenia jakości, która działa w imieniu rektora Uczelni. Pod względem koncepcji i kierunków oceny jakości kształcenia można przyjąć, że w przyszłości ten system doskonalenia zostanie w pełni wdrożony.

Jednak analiza realnych działań w tym zakresie nie wskazuje na systematyczność i skuteczność faktycznie prowadzonego procesu doskonalenia jakości. Z jednej strony są trudności w dokumentowaniu zaleceń zespołów przeprowadzających takie oceny np. modyfikacje programu studiów czy sylabusów. Z drugiej strony nie sposób jednoznacznie ustalić, jakie efekty praktyczne wniosły działania projakościowe do kształtu realizowanego programu studiów. Przykładowo, jeśli zaowocowały zmianami w konstrukcji zajęć i ofercie specjalności na tym kierunku studiów, to w jakim zakresie zmieniło się brzmienie efektów uczenia się i czy jest to zmiana w zakresie dopuszczalnym przepisami. Brakuje dokumentowania procedur modyfikowania programu studiów, a także rzeczywistego udziału osób i ciał kolegialnych zaangażowanych w doskonalenie jakości kształcenia. To uniemożliwia dokładną analizę przebiegu procesów, zadeklarowanych w dokumentach Uczelni jako zbiór zasad i działań projakościowych. Trzecia kwestia to niska skuteczność dotychczasowego oceniania jakości kształcenia, skoro nie udało się wyeliminować istotnych uchybień formalnych i merytorycznych w programie studiów co szczegółowo wynika z analizy kryteriów 1, 2, 3.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacje

Nie dotyczy

Zalecenia

1. Zaleca się ustalenie dokładnego harmonogramu realizacji procedur objętych WSZJK w taki sposób, aby systematycznie monitorować, dokumentować i formułować ewentualne zalecenia zmian.
2. Zaleca się dokumentowanie modyfikacji programu studiów minimum w zakresie: dookreślenia terminu wdrażania, okresu ich obowiązywania, wykazu dokonywanych zmian, ustalenia procentowego zakresu zamian – jeśli dotyczą efektów uczenia się dla danego programu oraz opinii Samorządu studentów.
3. Zaleca się systematyczną realizację procedur opisanych w WSZJK (z wykorzystaniem przygotowanych do niej dedykowanych załączników), aby całościowo ocenić i udokumentować ustawiczny proces doskonalenia jakości programu studiów na kierunku pedagogika i wdrażane na tej podstawie zmiany.
4. Zaleca się monitorowanie i dokumentowanie pracy zespołu odpowiedzialnego za doskonalenie jakości kształcenia w procesie ustawicznego doskonalenia programu studiów na kierunku pedagogika II stopnia.
5. Zaleca się, aby konsultacje z pracodawcami zewnętrznymi oceniającymi jakość kształcenia były dokumentowane minimum w takim zakresie, który dotyczy propozycji zmian jakościowych, świadczących o realnym oddziaływaniu interesariuszy zewnętrznych na kształcenie.

